

Štampa vsak četrtek in
velja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 52 din.,
pol leta 16 din., četrt leta
8 din. Izven Jugoslavije
56 din. Naročnina se pošlje
na upravništvu "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Leta se dopošilja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnine,
inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezapri-
te reklamacije so poštnine
proste.

Čekovni račun poštnege
urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

14 številka.

MARIBOR, dne 8. aprila 1924.

58. letnik.

Pašić-Pribičevićeva vlada.

Ko je v ponedeljek, dne 24. marca, Pašić s celo svojo vlado odstopil, je vse pričakovalo, da bo vendar enkrat konec krivicam, ki se godijo Slovincem in Hrvatom, posebno pa ubogemu ljudstvu. Vse se je nekako oddahnilo. Iz vrst poštenih Srbov, Hrvatov in Slovencev so se zbrali možje ter sklenili, da se mora začeti vladati in gospodariti v državni upravi tako, da bo zopet blagostanje in zadovoljnost prišla med narod. Proč s krivico, proč s korupcijo, so klicali! Zveza Jugoslov. kluba, bosanskih muslimanov, Davidovičevih demokratov in hrvatskih poslancev si je pridobila pomoč srbskih zemljoradnikov in poslancev malih skupin (Črnogorcev, socialistov) ter izdelala veliki načrt, da se onemogoči nadaljevanje krivičnega Pašićevega vladanja ter obenem napravi podlaga za pravično, sporazumno vlado. To zvezo poštenih ljudi, »blok« imenovano, so pozdravili vsi, ki iskreno želijo, da se razmere v naši domovini obrnejo na bolje. Mirno lahko trdimo, da je najmanj štiri petine vsega prebivalstva v državi radostno vsklikalo, ko se je razširila vest, da se bliža konec nesrečnega vladanja Nikole Pašića.

A mahoma se je položaj spremenil. Znani Svetozar Pribičević je v odločilnem trenutku priskočil Pašiću na pomoč. Zbral je iz demokratskega kluba 15 poslancev, med katerimi pa ni nobenega Srbijanca, ampak samo nekaj Srbov iz Hrvatske in Vojvodine ter taki »Hrvati« kot so Wilder iz Jungbunzlaua, Edo Lukinič, bivši oproda ogrskih ministrov, dr. Grisogono itd.

Na Pribičevićevi strani se držijo tudi zagrizeni demokrati iz Slovenije. Njih voditelja dr. Grega Žerjav in dr. Albert Kramer sta se takoj, ko sta zvedela, da se ruši Pašićeva vlada, pripeljala v Beograd. Najprvo je dr. Žerjav hujškal Pribičevićevce, naj ne pomagajo Hrvatom in Slovincem vreči Pašića, ker bi to škodovalo demokratom. Ko pa je okoli 23. marca kriza dospela do vrhunca, se je glavni urednik Žerjavovega »Jutra« in »Domovine« pripeljal v Beograd in je silil v Pribičevićeve tovariše, naj uskočijo od Davidovič-Koroščevega bloka. Tudi edini slovenski demokratski poslanec profesor Reisner se je priklonil k Pašić-Pribičevićevi družbi.

Tako so se zbrali okrog Pašića in Pribičevića vsi protiljudski politiki. To je družba ljudi, katera bo tudi naprej denar ubogih davkoplačevalcev uporabljala za umazane, krivične in osebne namene. Našli so se pravi tovariši iz onega tabora, ki imajo edini in glavni cilj, s pomočjo krivice se vzdržati na vladi, prazniti kase in preprečiti vlado poštenih ljudi. Vladati, gospodariti hoče zopet umazanost, korupcija, krivica in sila. To so glavna načela Pašić-Pribičevićeve pisane družbe.

Povdariti pa moramo, da je dobro, ker so se duhovi ločili. Naj gredo Pribičević in slovenski demokrati tje, kamor spadajo: k Pašiću! Čiščenje, ki se je počelo v de-

mokratski stranki, moramo pozdraviti! Kar spada k korupciji, naj gre s Pašićem in Pribičevićem. Policajdemokrati so se oklenili Pašića, pravi demokrati iz Srbije, ki se že od nekdaj borijo proti Pašiću, so pa ostali pod vodstvom poštenega srbskega politika Davidoviča, ki vidi v sporazumu podobno rajnemu Protiću edino zdravo podlago države.

Pri sestavi svoje vlade se je Pašić skliceval na senžermensko mirovno pogodbo, češ, da le-ta smatra prečanske kraje kot osvojene in zasedene od Srbije, ter svojo novo vlado zadostno označil kot izrecno velesrbsko. Pa tudi zahrbtni in nepošteni način, kako se je obrazovala, da ne bi mogli prevzeti vlade oni predstavniki srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda, ki so za sporazum, dokazuje dovolj jasno, da je ta vlada očitno protihrvatska in protislovenska. Odlična vloga, ki sta jo pri sestavi te vlade igrala znana velešpekulant Rade Pašić in Laza Marković, pa svedoči o tem, da je ta vlada ustanovljena v svrhu zaščite korupcije.

Demokratski izdajalci iz Slovenije in Hrvatske bi radi zakrili velesrbsko obiležje svoje vlade ter pišejo sedaj, da »morajo demokrati braniti kulturne interese Slovencev in njih gospodarstvo.« S tem se torej branijo kulturni interesi Slovencev in njih gospodarstvo, da se izroča njihova usoda v roke najljutejšim nasprotnikom slovenskega naroda, ki so nas že nešteto krat označili za po vojni osvojene robove, in da se prodaja Slovenija Velesrbom v nadaljnje še hujše gospodarsko izkoriščanje!

Se bolj nesramno je zatrjevanje demokratskih uskokov, da bo nova vlada »stala v znamenju enakopravnosti.« To so trdili Velesrbi in njihovi prečanski demokratski priganjaci ves čas po zedinjenju, toda mi smo v praksi videli, kako si oni enakopravnost zamišljajo. Enakopravnost pomenja zanje politično zatiranje slovenskega in hrvatskega naroda, jezika in kulture; batinaštvo na Hrvatskem, navijanje davčnega vijaka v prečanskih deželah; orjunaško nasilje, uničevanje naše industrije, zadavljenje vsega našega gospodarstva in izstradovanje naših kulturnih ter dobroteljskih naprav.

Kratko rečeno, Pribičević in Pašić sta osnovala blok korupcije in nasilja in ker je proti temu »bloku« velika narodna večina ter močni blok poštenih politikov, kujejo vladinovi sedaj nasilne in krivične naklepe. Predstavniki Slovenije pod vodstvom dr. Korošca so po sporazumu s predstavnikoma Bosne in poštenih srbskih demokratov pregovorili tudi hrvatske zastopnike do sodelovanja v parlamentu, Pašić in Pribičević pa hočeta sedaj s silo preprečiti, da bi Hrvati izvrševali svoje poslanske dolžnosti. Govori se, da 50 hrvatskih poslancev ne bodo potrdili. To je nasilje! Krivica, ki se bo kruto maščevala. Pašićevi radikali in Pribičevići demokrat se hočejo z nasiljem obdržati na vladi. Nadaljevati hočejo krivico. Še več! Ako bi pa vendarle poštene stranke dobile večino, grozijo Pašić-

Pribičevići ljudje z vojaško diktaturo. Uporabilo bi v borbi proti bloku, t. j. proti Hrvatom, Slovincem in poštenim Srbom vojaštvo in generalsko vlado, ki bi bila pa seveda orodje v Pašićevih rokah.

Taki so srbski radikali ter naši demokrati. Ko so videli, da se pričinja rušiti velesrbski centralizem in se bližajo avtonomiji, so še napeli poslednje sile, da se obdržijo na vladi. Borba, katero bijeta z nami sedaj Pašić in Pribičević, je zadnji napor onih, ki so nas vse spravili v nesrečo!

V soboto je stopila nova vlada prvič pred skupščino in prvič so nastopili tudi Radičevi poslanci, 65 po številu. Vsega skupaj je bilo zbranih 239 poslancev in ko se je glasovalo o dnevnem redu, je dobro vidna večina proti vladi vstala, za njo pa obsedela le manjšina. Radikalno predsedstvo skupščine tega glasovanja ni priznalo, klicati je začelo po imenih poslancev, ter izpustilo 45 hrvatskih poslancev, ki še nimajo verificiranih ali potrjenih mandatorov. To je grda kršitev parlamentarnega načela in poslovnika, ki pravi, da poslanec lahko glasuje, kakor hitro izroči svojo poverilnico. Pri poimenskem glasovanju je dobila vlada 127 glasov, od katerih odpade na radikale 105, na Pribičevića 15, 2 demokratska disidentna, 4 džemijetovci in 1 Velesrb. Od radikalov ni bil navzoč samo 1 poslanec. 4 džemijetskimi glasovi je vlada dala 3 milijone dinarjev, ki jih je Narodna banka že izplačala. Seveda to še ni vse, ker bo pri vsakem glasovanju treba še kaj primakniti. Opozicija je imela v dvorani 156 članov, od katerih so radikali z nasiljem in gaženjem poslovnika pripoznali samo 112. To je 23 poslancev Jugoslov. kluba, 29 demokratov, 20 Radičevcev, 17 muslimanov, 11 zemljoradnikov, 8 Nemcev, Drinković, Divac in 2 neopredeljena. Od Jugoslov. kluba je manjkal Sudarevič, ki je v bolnišnici, dočim sta poslancu Krajnc, ki je nogo zlomil in Pušenjak, ki si je zastrupil kri, prisostvovala. Ni pa glasovala 10 džemijetovcev. Iz tega glasovanja se vidi, na kako slabih nogah je Pašić-Pribičević blok. Pribičević je s svojo pomočjo povzročil, da ima nova vlada še manj glasov, kot prejšnja samoradikalna. Turško-džemijetske glasove si mora sproti drago kupovati in če si kupi še kakšnega demokrata, bo vse to premalo, ko bodo enkrat verificirani vsi hrvatski mandati.

Proti temu se zateka Pašić-Pribičević blok korupcije in nasilja k protizakonitosti in ni več dvoma, da hoče Pašićeva vlada s kršenjem ustave in parlamentarnih načel in baš s pomočjo tega brezpravnega položaja prenesti sedanjost diktatorstvo v parlamentu tudi na volitivno dobo, v kateri bi svojo diktaturo še razširila v diktaturo samovolje g. Pašića in njegovih pomagačev. Z drugimi besedami se pravi to dušiti ljudsko voljo in svobodno državljane ponižati na stopnjo robov. Mar li diktatorska gospoda misli, da bo ljudstvo dandanes tako diktaturo preneslo, mar mislijo merodajni činitelji, da se s tem država

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

PREDGOVOR PREVAJALCEV.

Ob ravniku, tam kjer solnce navpično sije na zemljo, kjer ne poznajo ne snega ne leda ampak le večno zeleno pomlad in večno vroče poletje, tam se razteza džungla, afriški pragozd.

Stotine in stotine kvadratnih kilometrov sega na vse strani, cele evropske kraljevine bi našle v njej prostora. Pa to ni gozd, po katerem bi se človek zložno sprehajal, ki bi po njem dvajset poti in ceste. Po tem gozdu gredo poti v višini dvajsetih do tridesetih metrov po mogočnih vejah, ki so debele kakor pri nas debela najdebelejših dreves. Neprodorna goščava, grmičje, mlado drevje, slak in divja trta rastejo po tleh, noben človek bi se ne preril skozi, le težko najde svojo pot žival nizko ob zemlji.

In iz te goščave se dvigajo petdeset do šestdeset metrov visoki orjaki džungle, listnato drevje, našim bukvam in hrastom podobno, velikani, ki merijo v debelost štiri do šest metrov v obsegu in v vejevju dvajset do trideset metrov v premeru. Veja sega v vejo, gosto se prepletajo, da brez mnogega truda prideš od enega drevesa na drugo. In po deblih in vejah se vije srbot in vinska trta in bršljan ter spleta udobna plezišča za prebivalce džungle.

In vse zeleni in cveti in raste bujno, kakor more zeleneti in cveteti le pod žarkim afriškim solncem. Kamor

pogledaš, povsod žive, pestre barve, orjaški cveti nepoznanega imena mamijo oko, opojni duh leži v zraku.

Hladen polumrak zagrinja notranjščino pragozda, tudi poldnevno solnce malokje prodre skozi gosto listnato streho, le vrhovi dreves se kopljejo v večno jasni solnčni svetlobi. Tla pokriva debela plast listja in vejevja, trhla debela velikanov, ki jih je razcepila strela ali izruval vihar ali podrla starost, leže križem in še povečavajo zmedo in zamotanost.

Tu in tam pa je tudi v džungli poskrbljeno za odih. Kdove v kateri davni dobi si je viharini vrtnec poiskal pot skozi pragozd, izruval drevesa ter je pometal na vse strani. Druga niso zrastle in nastala je odprta planota, travnik sredi džungle, ki se ga seve nikdar nobena kosa še ni dotaknila.

Pa džungla ni mrtva, vkljub temu, da še ni hodila človeška noga po njej. Mirijade in mirijade drobnih bitij žive v njej in od nje. Ptice se spreletavajo po vejah, ki se njihovo perje blišči v solncu kakor zlato in smaragd in rubin, silne strupene kače se plazijo po goščavi, levi in leopardi in druge roparice so tu doma in slon, ki si s svojim silnim telesom ulomi in utere pot skozi zapleteno džunglo. In tukaj je tudi doma gorila, orjaška človeku podobna opica.

Že pred mnogimi stoletji so lovci in popotniki prinesli iz Afrike novico, da živi tam v temnih pragozdih »divji človek«, strašno močen in velik, ki da pa ne zna govoriti in le neke čudne lajajoče, hreščeče in grgrajoče glasove od sebe daje.

Dolgo se ni nič gotovega vedelo o tem bitju, šele leta 1847 je zasledil misijonar Savage v zapadni Afriki veliko opico človeške postave, ki so jo domačini imenovali gorilo.

Gorila je med vsemi opicami najvišja in najmočnejša. Skoraj šest čevljev meri (dobra dva metra), silno širok je v plečih, dolge roke ima, debele so kakor moško stegno in mu segajo skoro do kolen. Prsti na rokah so razviti kakor pri človeku. Noge so kratke in nimajo meč. Repa nima. Lice je široko in golo, tudi dlani so gole. Ves je črno kosmat.

Gorila je neomejen gospodar v svojem gozdu. Živi v rodovih in družbah. Vsako družbo vodi najstarejši in najmočnejši samec, kateremu se mora vse na slepo pokoriti. Njegovo oko vse vidi, njegovo bistro uho vse sliši, noč in dan skrbi za varnost svoje družbe, ki med tem brezskrbno skače in bure uganja. Kot glavni družine razsoja prepire in navadno oba prepirajoča se lastnoročno oklofuta. Vsak upor, vsako nepokorščino ostro kaznuje, če se kdo ustavlja, ga pretere in premikasti.

Podoben je človeku, vendar ta podobnost ni tolika, kakor se navadno misli. Najbolj podoben mu je še v glavo, posebno v mladosti, ker ima golo lice in ušesa človeškim slična. Pa čelo je nizko in nazaj potlačeno, nos je širok, ploščnat. Roke ima pravzaprav štiri, ker ima na vseh udih gibčne prste in ker more na vseh sklepati palce z vsakim prstom ter tudi z zadnjimi udi, z »nogami«, grabiti in držati. Po koncu pa le s težavo hodi, ker nima podplato in ne pete, tudi meč nima. Gorila je le odurna, divja spaka lepega človeškega telesa.

Kakor vse opice je tudi gorila zvedav in radoveden, pretkan, nevoščljiv, pa tudi potuhnjjen in maščevalen. Strast in jeza mu hipoma vzkipita in takrat divja in besni in je nevaren celo lastnim tovarišem.

¹ Kar tu sledi, je posneto po Erjavčevi knjigi »Domače in tuje živali v podobah«, Družba sv. Mohorja, l. 1869. —

in njen stroj utrjuje? Svobodno ljudstvo si bo izbralo svobodno svoje zastopnike in ne bo klonilo tilnika pred nasilstvom!

Mi verujemo, da je tudi srbski narod tako zdrav in nepokvarjen, da ne bo trpel korupcionistov, ki milijonske svote državnega denarja izmetavajo za podkupovanje, da bi mogli ljudstvo in državo izmозgavati še nadalje v svoje osebne in strankarske koristi. Tudi za Slovenijo napovedujejo plačanci »vlade korupcije in nasilja« nasilne čine. Te lahko v kratki dobi svojega paševanja izvršijo nad ubogim uradništvom, ki ga vlečejo za nos, toda svobodno ljudstvo se ne bo dalo vezati in tlačiti od diktature in bo v zavesti svoje ljudske moči pri volitvah pometlo s svojatjo, ki se drži s sedanji diktatorji in z vsemi, ki se dajo od njih podkupovati, da si napolnijo žepe z ljudskim denarjem.

To se bo zgodilo, ker se mora, v blagor države in vsega njenega prebivalstva, v svrhu reda in poštenosti, ki je danes v državi ni. Brez teh pa nobena država ne more obstati in kder zida svojo moč in bodočnost na diktaturi po svetovni vojni, ta koplje grob samemu sebi, svoji strani, svoji politiki in je največji nasprotnik naroda in države.

Škodljivci gozdnega drevja.

Enako kakor na polju in drugih kulturah se moramo boriti proti raznim škodljivcem in škodljivim vplivom tudi v gozdu. Škode v gozdu morejo povzročiti podnebni vplivi in ujme, škodljive rastline in bolezni, živalski škodljivci in naposled človek sam.

Škodljivi podnebni vplivi.

Škodljivi podnebni vplivi nastanejo vsled mraza, slane, snega in ledu, vročine, vode, vetrov ali viharjev in požarov. Mraz pokonča nežno brstje, listje in mlada drevesca, poškoduje tu in tam tudi staro drevje s pozebo ter mlad naraščaj s tem, da ga privzdigne od tal. Proti mrazu zelo občutljiv je pravi kostanj, bukev, hrast in jelka, manj občutljiva je smreka in mecesen, najodpornější pa je gaber, bor, brest in jelša. Mraz nastopa najhujše v zaprtih, vlažnih in južnih legah, katere se po hudem mrazu brzo segrejejo. Mrzli zrak je težji kakor topli ter se poleže v dolinah in iztira iz njih lažji gorki zrak. V takšnih krajih je saditi manj občutljivo drevje, kakor smreko, bor, gaber itd.

Slana, združena z ledom in snegom, napravi včasih v gozdu veliko škodo, če južni sneg pade v velikih množinah na vejeve. Če takšen sneg vsled mraza zaledeni, obteži veje, katere se polomijo pod težo. Temu je zlasti podvrženo iglasto drevje in bukev od listnatega. Edin pripomoček proti temu je, da drevje rano razredčimo in upognjeno drevje zavrnamo.

Ponekod delajo ogromno škodo plazovi. V strmih, hribovitih legah podirajo plazovi drevje ter odnesejo dostikrat cele odrasle gozdove v jarke, kjer se nakopiči polomljen les, pomešan s prstjo in kamenjem v cele grmade. Škoda je tem občutnejša, ako so se plazovi začeli ponavljati in enem in istem mestu, kar se prav rado dogaja. Takšna mesta je treba pogozditi z drevjem, kojega korenine segajo globoko v zemljo. Plazovi se zabranjujejo s tem, da pomlajujemo prebiralno. Pri sečnjah je puščati visoke panje ali šture. Tesno spojeni nizki gozdi zadržujejo plazove.

Vročina škoduje gozdnemu drevju, posebno mlajšemu, ker izsušuje vlago iz zemlje in preprečuje s tem kaljenje semen. V mladosti najbolj občutljivo je drevje s plitvimi koreninami, kakor bukev, gaber, smreka in jelka.

Star gorila je siten čmernež, divjak in okrutnež, pa tudi okoren in len. Rad sameva in se izogne družbi.

V mladosti pa je ročen in skočen, nemiren in živahen. Vsak čas mu pride druga misel, z drevesa skoči na zemljo, spleza kakor veverica spet nazaj na drevo, utrta cvet ali sadež, ga poskusi, vrže proč, seže po drugem, si ga dene v usta, se spusti več metrov globoko na spodnjo vejo, zleze gibčno na kraj, se zaziblje in zavilhti na drugo vejo, preišče ptičje gnezdo, malo posedi, se pomakne k tovarišu, mu začne po kožuhi iskati uši, hipoma nastane velik vrišč, nekje na bližnjem drevesu se lasajo in uhajo, vsi hiti tja, glavari jezno priskače, pograbi tega, pretrese onega in spet je mir v družini.

Živi od sadja, cvetov, listja in žuželk, od ptičjih jajc in mladih ptičev. Meso je le malokedaj.

Eno lepo lastnost ima, ki je po njej posebno podobna človeku. To je njegova neizmerna ljubezen do mladičev.

Samica ima navadno le enega mladiča, ki se koj oklene matere, s sprednjima rokama okoli vratu, z zadnjima pa okoli lakotnic, in tako ga nosi mati seboj. Kadar mirno sedi, ga vzame v naročje, ga liže in snaži, boža in poljublja, gleda dopadljivo, ziblje na rokah in k sebi pritiska. Ko malo odraste, mu da igrati z drugimi mladiči, pa tudi tedaj pazi nanj s skrbnim očesom. Ako se le pokaže sum kake nevarnosti, koj ga pokliče k sebi in zbeži z njim v varen kraj.

Rada ima svojega mladiča, vendar ga tudi v strah vzame in celo našeska ga, ako je nepokoren in se ne vede po njeni volji. Če nima lastnega zaroda, a" če ji mladič pogine, ukrade tuje dete. Zgodilo se je baje celo, da je v bližnji naselbini ukradla človeškega otroka

V takih suhih solčnih legah sadimo zategadelj močne sadike, ki se globoko vkoreninijo in gozde pomlajujemo tam prebiralno, da raste mlad naraščaj pod senco in zavetjem starega drevja.

Voda povzroča škodo tam, kjer zastaja ali pa odnaša vrhno rodovitno plast zemlje. Gosto poraščeni gozdi in mah zadržuje podnebno vodo, ki na ta način pronica v spodnje plasti zemlje in se porazgubi.

Veter škoduje s tem, da odnaša steljo, izsušuje zemljo. Takšna mesta je treba gosto posaditi ter jih pozneje prebiralno pomlajevati. Viharji delajo ogromno škodo na drevju, ki je redko in ima plitve korenine. Najbolj škoduje viharji iglastemu drevju, osobito smreki. Najboljše varstvo proti tem so mešani gozdi, kjer globoko vkoreninjeno drevje varuje drevesa s plitvimi koreninami.

Požare zanetijo ponajvečkrat zlobni ljudje, a večkrat nastanejo požari tudi po nesreči. Koliko škode more napraviti požar v gozdu, si pač lahko vsakdo predstavlja. Zato je treba največje previdnosti pri kurjenju v gozdu.

Škodljive rastline in bolezni

so razširjene v gozduh prav tako, kakor na poljih.

Zelo nadležna plevelna rastlina v naših gozduh je brinja, ki se naseli povsod tam, kjer se gozdi izsekajo in opusti zopetna pogozditev. Obsenčevanja brinja ne prenese; zato je pogozditev najboljši pripomoček proti razširjanju tega grmovja.

Vresje se pokaže tam, kjer se je vsled zanemarjenja in neizmernega izkoriščanja oslabilih gozdnih tal gozd opustošil. Najrajši raste na suhih, peščenih in revnih tleh. Vresje preprečuje, da z drevja odpadlo seme ne more do zemlje in vsled tega ne more tudi vskaliti. K večjemu raste med vresjem kakšen bor ali breza, drugače pa raznovrsten gozdni plevel. Vresje uporabljajo za steljo, ki je bore malo vredna in daje slab gnoj. Plevela se iznebimo na ta način, da ga najprej izkopamo in potem prostor pogozdimo s črnim borom, ki v takšni zemlji še najbolje uspeva. V senci vresje kmalu izgine.

Bela omela se zajeda sicer najraje v vejevje sadnega drevja, vkoreninijo se pa tudi na jelkah in hrastih. Veja z omelo se mora odžagati ali vsaj globoko izrezati in vse izrezovine sežgati.

Gozdnemu drevju škodujejo tudi razne glive in plesni, ki povzročajo na njem gnilobo in bolezni. Razširjanje gliv pospešujejo težka, mrzla tla. Bolehno in gnilobi podvrženo drevje je izsekati ter ga nadomestiti z drugim, odpornejšim.

Izmed živalskih škodljivcev

imamo različne gozdne prebivalce, ki škodujejo drevju bodisi z objedanjem lubja in listja, ali pa z glodanjem korenin in pobiranjem semen.

Srna škoduje s tem, da objeda po zimi brstje in porize v mladih nasadih vršičke. Enako škoduje tudi jelen. Zajec se v hudi stiski tudi loti brstja in lubja. Veverica in polh pobirata drevesni sad in objedata brstje in lubje. Miši se žive od semen in korenin. K sreči pa imajo mnogo smrtnih sovražnikov, ki jih pridno zalezujejo, kakor dihurji, podlasice, kune, ježi, jazbeci in lisice, od ptičev pa sploh vse ptice-roparice. Od pernatič živali najbolj škodljiva je divja kuretina in sicer divji petelin, rušavec in gozdni jereb, ki žive po zimi od brstja mladega drevja, golob in šoja se pa hranita od drevesnega semen.

Od živalskih škodljivcev gozdom najbolj nevarni so razni mrčesi (hrošči in metulji), ki se prikažejo včasih v ogromnih množinah in uničijo cele gozdne komplekse. Najnavadnejši je rujav hrošč. Njegova ličinka ali

in si ga odnesla seboj v pragozd, v zameno za izgubljenega mladiča.

Pa najsi so vse te podobnosti še tako velike, nepremostljiv prepad zija med opico-gorilo in med človekom, — manjka ji razuma.

Moderna veda se trudi in nas hoče prepričati, da je človek potomec živali, posebič potomec visoko razvitih človeku podobnih opic, ter kot dokaz za to navaja podobnosti med človeškim in opičjim telesom. Pa kaj jim pomaga vsa podobnost, ko pa niti najbolj razviti gorila še nikdar ni pokazal sledov razuma in proste volje. Vse dela le po nagonu, človeka sicer posnema, pa po lastnem razmišljanju se ničesar ne nauči. Tudi govoriti ne zna. Njegovi lajajoči grgrajoči glasovi sicer izražajo veselje in strah, kličejo, vabijo, svarijo, pa pojmov ali celo stavkov še nobeden gorila ni povedal.

Razum je dar božji in Bog ga je dal le človeku. Človek je otrok božji, ne pa potomec živali. —

Od nekdanj so ljudje radi opazovali živali. Zgodbe iz živalskega življenja so zelo priljubljene. Kdo ne pozna na primer »Lisice zvitorepke« in različnih živalskih basni?

Na čisto nov, duhovit in izredno zanimiv način pa nam opisuje živalsko življenje in obenem z njim vobče življenje v pragozdih osrednje Afrike roman, ki ga danes podajemo našim bralcem. Pa knjiga nima samo namena, da bi opisovala živalsko življenje. Pokazati nam hoče tudi, da je trditev »Človek je potomec opice« neresnična in lažnjiva, da je tak postanek človeka nemogoč.

Pisatelj nas pelje v afriško džunglo, od mladih nog živim skupaj z živalmi pragozda, pohajamo na lov, delimo z njimi veselje in žalost, da, celo pogovarjamo

ogrc izpodjeda korenine skoro vseh gozdnih dreves, najraje pa smrek in hrastov. Nevaren je zlasti mlademu drevju. Kot hrošč objeda listja starega drevja, pred vsem hrasta. Najuspešnejše ga pokončujemo s pobiranjem v hroščevem letu in uničevanjem ogrcev pri obdelovanju zemlje.

Med najnevarnejše gozdne škodljivce pa spada brezdomno smrekov lubadar ali ščitar. Imamo več vrst lubadarjev. So ponajveč temnorjavji, eno tretjino cm dolgi, valjasti hrošči, katerih ličinke grizejo lubje vsega iglastega drevja in tudi nekaterih listovcev. Preobrazujejo se kot rujavi hrošč, namreč iz jajčec ličinke, iz teh bube in končno popolni hrošči. Razlika je ta, da se pri lubdarjih vsa preobrazba izvrši navadno v dveh do treh mesecih ter se tekom enega poletja večkrat ponavlja, med tem ko pri rujavem hrošču traja tri leta.

Lubdarji roje meseca aprila ali maja, se zavrtajo v lubje, kjer prično grizti najprej sami, pozneje pa kot ličinke, ki se razvijajo iz jajčec. Te ličinke so raznih oblik, po katerih se razločujejo vrste lubadarjev. Ličinke se pred jesenjo kot hrošči enkrat rojijo ali pa prezimijo pod štorih ali pod mahom v zemlji.

Napadeno drevje po ščitarju spoznamo najprej po rujavu moki, ki je obvisela na razpokah debela in po lubju, ki je navrtano z malimi okroglimi luknjicami. Ako so lubdarji znotraj se cedi smola iz njega, kmalu pa začne rujaveti tudi iglice in drevo se posuši. Lubdarji se naselijo najraje na bolehavem drevju. Zatorej je takšno drevje posekati in spraviti iz gozda, predno hrošči roje. Vse v zimi posekano iglasto drevje se mora pred pomladjo spraviti iz gozda. Store je iz zemlje izkopati in z lubjem vred takoj sežgati. Bolehna drevesa se pa tudi lahko pod pametnim nadzorstvom puste ležati v gozdu, da se naseli vanje hrošč, ki se potem, ko se je njegova zalega razvila z lubjem in vejevjem vred sežge. S tem dosežemo, da lubdarji drugega zdravega drevja ne napadejo. Skrben gozdar bo iz lastnega nagiba storil vse, da se zavaruje pred tem škodljivcem.

Smrekovim in borovim gozdom skrajno nevaren škodjivec je smrekov prelec. Je bel ali sivkast, po sprednjih perutnicah črno progast in z razprtimi perutnicami 4—6 cm širok metulj, ki leta meseca julija v nočnem času, po dnevu pa sedi strešasto po životu stisnjenimi perutkami na deblih smrekovih ali borovih gozdov. V tem času izleže samica med razpoke ali mah na lubju dreves jajčeca, iz kojih se šele meseca aprila ali maja prihodnjega leta izvale gosenice, ki zlezejo na veje, kjer začno objedati iglice. V juniju so gosenice dorastle ter se v razpokah lubja ali med vejami zabubijo v temne, z nitkami pritrjene mešičke, iz kojih se izvale kake tri tedne pozneje metulji.

Napadom od smrekovega prelca, ko je drevje že obnemoglo, se radi pridružijo lubdarji, ki potem v skupni slogi s prelci drevo docela uničijo. Najučinkovitejše sredstvo proti temu škodljivcu je polaganje lepljivih obročkov na debela. Deblo se visoko pod vrhom na 4 cm široko pomaže z lepljivim mazilom, na katerem obtičijo gosenice, ki hočejo na veje. Obročke pritrdimo na gladkih mestih spomladi na debela, predno so se izglele gosenice.

Na sličen način kot ogrci izpodjeda korenine mali ali veliki borov rilčkar, ki bolj poredko nastopa v večjem številu. To je majhni rujav hrošč z dolgim rilčkom. Zatiramo ga tako ko lubdarja.

Smrekove grizlice delajo včasih meseca aprila ali maja škodo v vrhovih smrek z objedanjem iglic. So zelene majhne gosenice, ki se čestokrat tako razmnože, da vrhe smrek do golega objedo. Smrekovi grizlici

se z njimi, kolikor nam seve dovoljuje skromni besednjak živalskih vzklikov in krikov, — in vendar, pod enakimi prilikami, kako različno se razvijata žival in človek! Gorila ostane vkljub svojim orjaškim močema vedno le žival, se ničesar ne nauči, in kako daleč ga nadkriljuje mladi fantič Tarzan pri vsem svojem slabotnem telesu! Božja iskra razuma ga uči in vodi in pripelje spet nazaj v človeško družbo, iz katere ga je tako kruto iztrgala usoda.

Tak je namen knjige, ako jo prav razumemo.

Pa dajmo končno pisatelju priti do besede —!

Čenjeni bralci naj oprostijo dolgi predgovor! Zdel se nam je potreben, da bodo lažje umeli zgodbo, ki se vrši v daljnih, nepoznatih krajih in v nenavadnih okoliščinah.

PRVI DEL.

Neverjetno, da, nemogoče se vam bo zdelo, kar vam bom pripovedoval.

Tudi meni se je zdela zgodba neverjetna, že ko sem jo prvi večer poslušal.

Pripovedoval mi jo je mož, ki je sicer vsega spoštovanja vreden, pošten da malo takih in ki nima navade, da bi koga potegnil. Prišel sem k njemu na obisk in povabil me je v svojo dobro založeno klet.

Ze kar izpočetka sem se njegovemu pripovedovanju neverno smehljal in muzal ter precej nedvoumno namigaval, — pozno zvečer je že bilo in mož je bil zelo gostoljuben — da je »letošnji« izredno dober in močen. Moje namigovanje ga je ujezilo in koj drugi dan je izkopal iz starih zaprašenih papirjev pismene dokaze za svoje pripovedovanje, — oguljen, črviv rokopis in uradna poročila angleškega kolonialnega urada.

(Dalje prihodnjic).

podobna je borova grizlica, ki se pojavlja na borovih drevesih. Na mladih borih se prikaže večkrat tudi borov brstni zavijač. Svetlorjave gosenice tega škodljivca se zarije v mlado brstje in ga razjeda v strženu, kjer se končno zabubi. Mlabo brstje se pozneje skrivi in posuši. Razširjanje škodljivca preprečimo, ako napadene veje odlomimo in sežgemo. Na starejših borih se vгнеzdi tu in tam sprevodni prelec. Po zimi je pobirati in uničevati zimska gnezda gosenic.

V gozdnih vrtovih utegne biti zelo škodljiv bra-mor, ki izpodjeda korenine, kakor ogrci. Love ga v lonce, koji se zakopijejo do vratu v zemljo. Tudi kobilice utegnejo postati gozdom nevarne, ako prilete v večjih množinah.

Sploh moramo reči, da ima skoro vsako gozdno drevo svojega mrčesnega škodljivca. Mrčesi so nevarnejši iglastemu drevju nego listnatemu, katero objedanje lažje prenese. Z največjim uspehom zatiramo vse omenjene škodljivce, ako gozde skrbno nadzorujemo ter vso bole-havo in polomljeno drevje sproti iztrebimo in spravimo iz gozdov.

Naša dolžnost bodi tudi, da varujemo sovražnike škodljivih mrčesov. Tu sem spadajo od četveronožcev: krti, ježi, dihurji, podlasice, jazbeci in netopirji, od ptic pa ptice roparice, kot jastrebi, sove in sokoli. Nadalje tudi kukavice, žolne in skoro vse ptice pevke, kakor: senice, drozgi, koši, škorci, slavci, lastovke itd. Zato jih pametni gospodarji in prijatelji ptic v hudih zimah krmijo ter skušajo pridobiti, da gnezdiijo pri nas.

Domače živali so gozdom tudi lahko škodljive, zlasti koza, ki objeda vsako drevo, katerega doseže. Pašo v gozdh je zategadelj omejiti vsaj toliko časa, dokler drevje ne odraste.

Često pa povzroči škodo v gozdu človek sam. Zato imajo večji posestniki razen gozdarjev nastavljenе takorimenovane logarje, ki čuvajo gozde pred poškodbami in tatvinami zlobnih ljudi.

Glavni pridelek v naših gozdh naj bo edinole les. Na postranske dohodke iz gozdov ne računamo toliko, ker so proizvodnji lesa kot glavnemu smotru več ali manj na škodo. Tam, kjer se upošteva to pravilo, bomo imeli iz naših gozdov obilne dohodke, kar bo v prid celotnemu kmetijskemu gospodarstvu. Z največjo sigurnostjo se gospodari tam, kjer se vsaka posamezna gospodarska panoga ne le sama vzdržuje, temveč daje tudi primeren čist dohodek v skupno gospodarsko blagajno. Kdor pa hoče z eno ali drugo gospodarsko panogo, n. pr. vinogradništvom, uganjati šport, tega naj se oblastvenim potom pri-sili, da v proda svojo zemljo drugemu sposobnejšemu, ali jo da v zakup.

Neguimo naše gozde z vso vmeno in videli bomo, da bo naš trud obilo poplačan z lesnimi dohodki in drugimi raznimi dobrotami, ki jih imamo od te neobhodno potrebne in nad vse koristne gospodarske panoge.

Ivan Štampar, ekonom, graščina Ormož.

Politični ogled.

Država SHS.

Seja skupščine, ki je omenjena že v članku na prvi strani, se je končala s tem, da je v nedeljo po noči ob 11. uri cela opozicija zapustila narodno skupščino po izjavi Ljube Davidoviča, ki je označil vladno delo za ne-obilno in protipostavno. Po odhodu opozicije je govoril Pašič, ki je naglašal, da se mora proračun na vsak način sprejeti ter da vlada prevzema za svoje delo vso odgovornost in se bo, če treba, obrnila tudi na narod. Ob polnoči so vladni poslanci sprejeli proračun. Pri glasovanju sta bila od opozicije navzoča samo dva Nemca, ki sta imela nalogo, da nadzorujeta, kaj se v narodni skupščini godi.

Med 38urno sejo v soboto in v nedeljo so se politične strasti v narodni skupščini razpalile do skrajnosti. Opozicija je obračunavala s politično-moralno vrsto uskokov, radikali pa so v svoji bojevitosti sami razkrivali svoje nečedne namene. Tako je radikal Mihajlo Srečković dejal: »Mi smo prelivali kri in ne damo, da se brez krvi razuši, kar je s krvjo doseženo. Prišla bo diktatura!« — Pribečevićeva policajdemokratska družba je opozicijo napadala »avstrijanci« in je dobila za to naštetu se, kaj in kako vse so njeni člani od Pribečevića do Edo Lukiniča delali v službi nekdanjih madžarskih oblastnikov. Zlasti srbski demokrati so ostro napadali Pribečevićeve uskoke in kliče: »Izdajalci, korupcionisti!« ni bilo ne konca ne kraja. V splošnem je vladna skupina od početka do konca seje kazala, da ji ne gre ne za državo in ne za red v njej, ampak samo za moč in oblast vladnih strank v državi in nad državo. To se posebno dobro vidi v odboru za verifikacijo ali potrjevanje poslanskih mandatov. V tem odboru eni radikali naračunost zagovarjajo in priporočajo nasilje, naj se hrvatskim poslancem mandati ne samo ne potrdijo, temveč uničijo in poslanci stavijo pred sodišče po zakonu o »zaščiti države«, drugi hočejo zavladevati

verifikacijo do skrajnosti s tem, da skušajo poprej še kakega Pribečevićevega spraviti v odbor ter da od sej izostajajo, med tretjimi se pa končno najdejo tudi poštenjaki, ki tako ravnanje obsojajo. Najbrž se bo iz radikalnega kluba oddvojilo par poslancev in bivših ministrov, ki ne odobravajo zveze s Pribečevićem oploh in ki posebej še obsojajo nasilno in nepostavno početje vlade.

Vodstvo demokratov je pod predsedstvom Ljube Davidoviča izključilo Pribečevićevo družbo iz stranke, Pribečević se pa sedaj roti, da tega ne prizna in da bo še več pristašev dobil na svojo stran.

V ponedeljek popoldne se je vršila kratka seja skupščine brez opozicije. Obravnavale so se nekatere pogodbe s sosednimi državami. Po zaključku seje je vlada izjavila, da se mora za skupščino še le najti delo in da bodo seje sklicane po potrebi. Vse kaže na to, da bi radikali radi napravili volilno vlado ter do volitev, ki bi se vršile tako nekako v prvi polovici oktobra ali pa še malo prej, vladali brez parlamenta.

Bolgarija.

Podpisana je pogodba glede izplačila okupacijskih stroškov od strani Bolgarije. Protokol so podpisali zastopniki Francije, Angleške, Italije in Bolgarije. Protokol določa okupacijske stroške v znesku 25 milijonov zlatih fran- kov, ki jih mora plačati Bolgarija tekom 10 let, začevši s 30. septembrom t. l. Po sklenjenju pogodbi je nagovoril predsednik medzavezniške komisije bolgarskega zunanje- ga ministra Kalfova z besedami, v katerih izraža popolno zadovoljstvo ter upanje, da je s tem činom storjen važen korak v interesu miru in reda v vzhodni Evropi. Težko finančno breme, ki ga je prevzela Bolgarija, nudi jamstvo, za njeno lojalnost in miroljubnost. Minister Kalfov se je zahvalil za tople besede in iskrenost članov medzavezni- ške komisije, ki so končno rešili to pereče vprašanje. — Bolgarija je sklenila tudi z Avstrijo pogodbo, ki vzpostavlja redne pravne odnose med obema državama.

Na Češkem

se je v zadnjem času razkrilo vse polno umazanih kupčij in zlorab od strani državnih organov pri raznovrstnih nabayah za državo. Na državno škodo se je tržilo s špiritom, bencinom in velike goljufije so se razkrile tudi pri naba- vah avtomobilskega materiala za vojaštvo. V umazane kupčije so zapletene tudi višje uradne osebe in sedaj se bo osnovala medministrska preiskovalna komisija, ki bode revidirala vse državne dobave v zadnjih letih, da se iz- slede vse nerednosti in kaznujejo krivci.

Francija.

Ministrski predsednik Poincaré je sestavil novo vla- do, ki je spremenjena le glede nekaterih ministrskih se- dežev, drugače je pa politično popolnoma enaka prejš- nji. Do krize in nove vlade je prišlo najbrž le radi tega, da se najde povod za odlaganje volitev, ki vladno večino nič ne mikajo. Vlada bo skušala izvesti finančne zakone, s katerimi naj se prišteji državno premoženje in bo pred vsem nadaljevala delo obnove, povračil in miru. Glede notranje politike bo skušala vlada rešiti začasni načrt za obnovo dežele, izvesti reformo dohodninskega davka in pokojninskih zakonov, ne da bi pri tem povzročala izdat- ke, ki bi se ne dali kriti iz rednih dohodkov. Vlada bo vstrajala neizprosnost na vzdrževanju ravnotežja v prora- čunu. Politika obnove opustošenih krajev se bo nadalje- vala.

Rusija—Rumunija.

Na Dunaju zborujejo zastopniki sovjetske in rumun- ske vlade, da rešijo razna med Rusijo in Rumunijo sporna vprašanja. Najbolj boleča točka v medsebojnih odnosajih obeh držav je vprašanje Besarabije. Glede tega se je iz- razil ruski zasotnik Steklov: »Če hoče živeti Rumunija z Rusijo v trajnem miru, naj se odpove Besarabiji. Če pa Rumuni tega ne storijo, bodo doživeli tragedijo.«

VSEM DRUŠTVOM PROSVETNE ZVEZE V MARIBORU.

Krščansko-socijalna prosvetna in izobraževalna dru- štva morajo porabiti vse razpoložljive sile za boj proti pi- jančevanju med našim narodom. Zlo pijančevanja in zlo- rabljanja alkoholnih pijač je pri nas tako veliko in tako ukoreninjeno, da mu bo le z enotnim, krepkim odporom odporom mogoče priti v okom. Statistika in grozeči opo- mini naših zdravnikov, narodnih gospodarjev in vzgojite- ljev o alkoholizmu med nami govore preveč glasno, da bi jih kdorkoli mogel preslišati in prezreti.

Zato naroča Prosvetna zveza v Mariboru vsem včla- njenim izobraževalnim in prosvetnim društvom v smislu čl. 10, točka 3, svojih pravil:

1. Da določi vsak društveni odbor osebo (odbornika), ki se bo posvetila z vsem srcem temu perečemu vpraša- nju. Pri vsakem društvu je ustanoviti odsek za gojitev treznosti.

2. Vsak društveni odbor mora polagati pa še posebno pažnjo na sledeče:

a) da se izpolnjuje naredba pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve, št. 41.573, dne 13. II. 1923, ki govori o pobijanju pijančevanja;

b) da se prepreči navzočnost šoloobveznih otrok v gostilnah brez spremstva starišev ali odraslih, a tudi v spremstvu teh se jim pod 16. letom starosti ne sme da- jati alkoholnih pijač;

c) da se ne toči in prodaja žgane opojne pijače od sobote ob 6. uri zvečer do ponedeljka do 11. ure dop.

č) da ne odreka gostilničar hrane gostu zato, ker ne uživa opojnih pijač;

d) da se opozori pristojno oblast na gospodarja-pi- janca prej, predno bo zavrnil s pijančevanjem večino svojega premoženja v svojo škodo in v škodo svojcev,

ki bi zato lahko postali siromaki in padli kot taki s ča- som v breme občine in države.

3. Vsa društva morajo brezpogojno uveljaviti ob raz- nih društvenih prireditvah misel treznosti in zmernosti. Vse prireditve se morajo končati vsaj ob običajni krajev- no-policijski uri. Na sporedu ne sme nikjer stati n. pr., da bo postkrbljeno za dobro kapljico ali kakorkoli za pijačo. Enako se ne sme rabiti nikjer na sporedu beseda »vese- lica«, ki jo je nadomestiti z besedo »prireditve« ali slično.

4. Društva ne smejo vzpizarjati gledaliških predstav, ki se v njih pijančuje, ali ki izražajo drugače preveliko posurovelost.

5. Nobeno društvo ne sme imeti sej in sedeža v go- stilni.

6. Društvene prireditve v gostilnah je treba zabranje- vati z največjo odpornostjo in ako ni jamstva, da to ne bo prilika za zapravljanje denarja in za pijančevanje, je treba tako društveno prireditve brezobzirno zabraniti. Pri vseh društvenih prireditvah morajo biti na razpolago tudi brez- alkoholne pijače po zmernih cenah.

7. Vsako društvo mora paziti, da noben njegov član društvu ne bo delal sramote s pijančevanjem. Proti čla- nom, ki v tem oziru kaj zagreše, naj se postopa discipli- narno.

8. Društveni odbor naj zainteresira krajevno izobra- ženstvo, da se s strokovnimi predavanji, zlasti pa z dobrim vzgledom udejstvuje v borbi proti pijančevanju.

Vsako včlanjeno društvo mora Prosvetni zvezi v Ma- riboru v slehernem četrtletnem izkazu o društvenem delu izčrpno poročati, kako se izpolnjujejo gornje določbe, ki jih je obravnavati pri odborovih sejah, razglasiti vsem društvenim članom in nabiti na vidnem mestu v društve- nih prostorih.

Odbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Tedenske novice.

S čim se že hvalijo demokratje. Komaj par dni sta v vladnem objemu g. Pašič in policajdemokrat Pribečević, se že hvali dr. Žerjavovo »Jutro«, mariborski »Tabor« itd., da so slovenski demokratje, ki imajo samo enega prigoljufanega poslanca, profesorja Rejsnerja, ki podpira Pa- šič-Pribečevićevo trhlo vlado, dosegli to-le: Ukinitvev ku- luka za Slovenijo in ustavitev vseh priprav za občni zbor Kmetijske družbe. Sami laži-uspehi. Javnost dobro ve, kako se je ravno Jugoslovanski klub boril proti kulu- ku in kolikrat smo že objavili v »Gospodarju«, kako je na zahtevo naših poslancev večkrat izjavil notranji minister, da se kukuk v Sloveniji ne bo izvajal. Uspeh naših 21 poslancev bi si rad prilastil sedaj eden prigoljufan demo- kratski poslanec. Kmetijska družba, ki ima denar ter pre- moženje, je že davno trn v peti naših demokratov. Demo- kratskih kmetov ni, a kljub temu bi se rad dr. Žerjav na- ta ali oni način priplazil do premoženja Kmetijske družbe in ga potem izrabil na prav ostuden način za demokrats- ke malhe. Kot vladni hlapi in petolizniki radikalov so demokratje dosegli toliko, da je notranji minister ustavil predpriprave za občni zbor Kmetijske družbe. Pa predno se bo Žerjavu posrečilo stegniti že radi potvorbe menic na šestmesečno ječo obsojeno nepošteno roko po pre- moženju Kmetijske družbe, Pašič-Pribečevićeve vlade že davno več ne bo. Takih laži-uspehov kot sta ravno kar označena, se lahko veseli samo slovenska demokratska stranka, ki ima samo enega — prigoljufanega poslanca.

Si bo treba dobro zapomniti! Zasluga Jugoslovanske- ga kluba in še posebno njegovega načelnika dr. Korošca je, da je pripeljal Radičeve poslance v zbornico. Radičevi poslanci so bili pripravljeni oprijeti se resnega političnega dela in skupno z našimi poslanci se boriti proti nepošte- nostim, ki jih je uganjala s Slovenci ter Hrvatmi Pašičeva vlada. Ravno v trenutku, ko je šlo za to, da se požene s pomočjo radičevcev Pašiča od vladne mize, pa je Pribe- čević in slovenski demokratje uskočili k Pašiču in podprli njegovo vlado, čez katero so poprej najbolj zabavljali. Pašič in Pribečević se sedaj iz strahu pred padcem bra- nita potrditi mandate Radičevih poslancev in na ta način zapirata s pomočjo dr. Žerjavove stranke Hrvatom pot do resnega političnega dela. Slovenski kmet, delavec in o- btrnik si morajo dobro zapomniti, da sta ravno Pribečević in dr. Žerjav kriva, da lahko Pašič še nadalje pašuje nad Slovenci in Hrvati.

Pošte v Sloveniji. Zadnje pol leta je beograjska vlada dala ukiniti celo vrsto pomožnih pošt na Sloven- skem Štajerskem. Naši poslanci so dne 7. decembra 1923 vložili na ministra za pošte vprašanje, ali misli ukinje- ne pošte zopet upostaviti in nakazati za nje dovolj kre- dita. Te dni je dobil narodni poslanec Franjo Žebot od ministra Vukičevića pismen odgovor št. 1336 v katerem pravi, da je odredil višje nagrade za pomožne pošte. — Tozadevni krediti so tako visoki, pravi minister, da se bo ugodilo upravičenim zahtevam vzdrževalcem po- možnih pošt ter da se ukinjene pošte zopet otvorijo. — Opozarjamo vse kraje, kjer je poštno ravnateljstvo uki- nilo pomožne pošte, da se pobrigajo in zahtevajo ta- koljšno otvoritev pošt. Poslanec Žebot je o tem obve- stil poštno ravnateljstvo v Ljubljani. — Za poštno zve- zo med Mariborom in Gornjo Sv. Kungoto je poštno ravnateljstvo obljubilo poslancu, da se bo zopet upeljala vozna pošta dvakrat na teden.

Poslanec Jakob Vrečko je ob priliki razprave o proračunu ministrstva pošte govoril v imenu Jugosl. kluba glede razmer, ki vladajo pri poštah v Sloveniji. Pod sedanjo vlado (Pašičevo) opozamo pri pošti povsod nazadovanje. Poštne zveze so vedno slabše. Finančni minister ne daje dovolj kreditov, da bi Slovenija imela za svoje gospodarske potrebe dobre poštne in telefon- ske zveze. Značilno na primer je, da je za pomožne po- šte v Sloveniji določenih samo 80.000 D. V Sloveniji je

220 takih pošt. Mesečno torej pride na eno samo 30 D. To je sramota. Dočim po Srbiji ustanavlja vlada nove avtomobilske poštne zveze, v Sloveniji stare zveze z vozno pošto ukinjujejo. Za poštne uslužbenice, osobito poštne sele na deželi se premalo skrbi. Niti obleke in obuvala jim ne daje poštna uprava v redu. Poslanec Vrečko zahteva, da se čimprej vrinejo našim vlagateljem vloge, katere so vložili za časa Avstrije v bivšo poštno hranilnico. Večina zbornice je odobraval govornikova izvajanja.

Shod SLS za Celje in okolico se vrši v nedeljo, dne 6. t. m., ob pol osmih jutraj v vrtni dvorani hotela »Beli volk« v Celju. Na shodu govorijo dr. Anton Ogrizek in drugi. Somišljeniki, skrbite, da bo nedeljski shod sijajna manifestacija avtonomistične misli!

Županska tečaja v Ljutomeru in Murski Soboti. — Na županskem tečaju v Ljutomeru dne 23. marca je bilo 54 udeležencev. Otvoril in vodil ga je g. okrajni glavar dr. Hubad. Prvi je predaval g. okrajni glavar sam in sicer o denarnem gospodarstvu občine. Nato je predaval g. okrajni komisar dr. Mlinar o občinski samoupravi, o dolžnosti občin glede cest, itd. Gospod podpolkovnik Jurkovič je z navedbo najrazličnejših slučajev razložil določbe vojnega zakona. Najsijajnejše pa je uspel županski tečaj dne 25. marca v Murski Soboti. Udeležba je bila zares veličastna, nad 120 županov in obč. odbornikov, ki so do zadnjega kotička napolnili največjo šolsko dvorano. Po vojaškem referatu je predaval gospod okrajni glavar Lipovšek o občinskem gospodarstvu v širšem pomenu besede, vedno naglašajoč in vpoštevajoč posebne tamkajšnje razmere. Zelo izčrpno se je bavil z občinskimi pristojbinami, obračunom in proračunom. Gospod dr. Bratina je predaval o samostojnem občinskem delokrogu ter prepletel svoje predavanje s praktičnimi zgledi. Poslušalci so z živim zanimanjem sledili izvajanjem. Posamezne važne stvari so si zabeležili, v mnogih zadevah se je razvila živahna diskuzija. Upamo, da je posebno ta tečaj v živo zadel svoj namen: koristil bo oblastem in uradom, največ haska bodo pa od njega imele občine. Tečaju sta prisostvovala oba konceptna uradnika glavarstva in okrajni tajnik g. Svoboda.

Na županskem tečaju v Kozjem 30. marca je bilo 30 udeležencev. Gospod dr. Vidmar je v triurnem predavanju poljudno razložil navzočim avtonomne pravice in dolžnosti občine. Govoril je obširno o domovinski pravici, o delu občine v pravstvenem in zdravstvenem oziru, o dolžnosti občine glede občinskih cest, o občinskem sodišču ter o stavbinskem in stanovanjskem vprašanju. Sploh je povdarjal in naglašal velike pravice, ki jih ima občina, katerih se pa navadno ne zaveda. Vsi udeleženci so hvaležni gospodu predavatelju, za zanimivo predavanje, izrekli enoglasno željo, da priredi županska zveza v doglednem času zopet enak tečaj. — S tem so županski tečaji na štajerskem zaključeni. — Zanimanje za nje je pokazalo, da so bili potrebni in upamo, da so popolnoma dosegli svoj namen.

Uredništvo in upravnitvo »Našega doma« v Mariboru se je z 2. aprilom preselilo v Aleksandrovo cesto št. 6, I. nadstropje (Zadružna gospodarska banka) poleg frančiškanske cerkve.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru se je z 2. aprilom preselilo v Aleksandrovo cesto št. 6, I. nadstropje (Zadružna gospodarska banka) poleg frančiškanske cerkve.

Mariborske novice. G. general Maister, 50letnik. Minulo soboto je slavil g. general Maister svojo 50letnico. Edini slovenski general je posebno po obmejnih občinah dobro znan in je tudi častni občan gotovo v vseh mariborskih okoliških občinah. G. generalu-jubilantu kliče mo: Živel zdrav v našem obmejnem Mariboru, katerega si osvobodil in pridobil Jugoslaviji! — Občni zbor mariborskega okrožja Jugoslovanske strokovne zveze se vrši v nedeljo, dne 6. aprila, ob 9. uri dopoldne v dvorani v Lekarniški ulici 6. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje v istih prostorih in z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Za člane je udeležba obvezna. — Preselitev Prosvetne zveze v Mariboru. Vsem našim prosvetnim in izobraževalnim društvom naznanjamo, da se je Prosvetna zveza v Mariboru preselila v novo palačo Zadružne Gospodarske banke poleg frančiškanske cerkve. Od sedaj dalje je naslov: Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 I. — Čudna obsodba. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršila obravnava radi onega javnosti znanega poboja v Kamnici. Cela žalostna zadeva se je takole doigrala in končala: Dne 27. januarja t. l. se je vršila v gostilni Marije Šerak v Kamnici pri Mariboru veselica požarne brambor. Veselico je posetil tudi 40letni delavec Matija Haložan iz Maribora v spremstvu svojega tovariša Štefana Strausa. Slednji se je začel brez vsakega povoda prepirati v gostilni z A. Gozdnikom. Zet gostilničarke Štefan Pavišič in nekateri gostje so skušali Strausa pomiriti. Ker pa si razgrajal ni dal ničesar reči, so ga končno vrgli iz gostilne. To pa je razburilo Haložana, ki se je takoj za Straussom podal na prosto. Tam je začel iz svojega vojaškega revolverja streljati skozi gostilniške duri v sobo, kjer se je nahajalo vse polno gostov. Oddal je štiri strele ter zadel Franca Rajterja v okolici 5. rebra na desni strani, Franca Marinka pod levo nosno kosjo, Štefana Pavišiča pod desnim gležnjem, Terezijo Gradišnik na desnem kolenu, Ivano Flakus pa nad gležnjem leve noge. Poškodbe so bile pri vseh težke, razum Ivane Flakus, ki je zadobila samo lahko telesno poškodbo. Haložan, ki svoje dejanje prizna, se zagovarja s pijanostjo. Obsojen je bil radi hudodelstva težke telesne poškodbe in radi prestopka po čl. 2 in 4 zakona o posesti in nošenju orožja na 18 mesecev težke ječe. Vsakdo, ki bo to čudno obsodbo prečital, bo rekel: Veliko premalo so prisodili temu lopovu!

Novo zvonjenje v Guštanju. Kakor da je izbrisana zadnja sled povojnih nepravil je na praznik Oznanjenja Marijinega napolnilo neizkaljeno veselje vse sloje, in kar je več, tudi vse stranke širne guštanske župnije nad slovesnostjo blagoslovljenja novih zvonov. Čudovito je slovensko srce navezano na lepo ubrano zvonjenje in na zvonove. Zato je razumljivo, da se je zbrala dne 25. marca v Guštanju ogromna in raznolična množica iz vseh krajev. Mežiške doline in iz sosednjih far Mislinjske doline, celo bratje in sestre ohstran meje so prišli, da vidijo in slišijo, če je nemara pri nas ta slovesnost prislejšja in lepša kot pri njih doma? Radovednost je bila tem večja, ker so guštanski zvonovi prvi jekleni zvonovi v Mežiški dolini vliči od Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. V Mežiški dolini je bila doslej kritika za jekleno zvonjenje skrajno neugodna in naravnost uničujoča. Livarski mojster Fr. Torlar na Jesenicah pa je tej enostranski kritiki zaenkrat temeljito zmešal štrne in pokazal s svojo tehniko, da je mogoče z jeklenim zvonjenjem presenetljivo posneti »dragocene« glasove bronastih zvonov, ter v mehki glas in brnenju zvokov zabrisati do skrajnih mej razliko med jeklenim in bronastim zvonjenjem. To je bil presenetljiv in razveseljiv učinek, ki je prevzel srca vseh, ko so zaslišali »iz stolpa sem« prvo jekleno zvonjenje, krasno ubrano v hrepenče četvero zvok: des, e, ges, des. Pripomniti moram, da so trije jekleni zvonovi spretno prilagojeni še ohranjenemu bronastemu zvonu des. Blagoslov je izvršil preč. g. dr. Mörtl, dekan mariborski, ki je kot Zilan znal ubrati v svojem krasnem cerkvenem govoru pravo struno za mehka, slov. koroška srca. Veliki zvon (1662 kg) je posvečen patronu guštanske župnije Sv. Ilju, kumovala mu je jeklarna guštanska, zastopana po svojem uradniku g. A. Konečniku in svojem delavcu g. Fr. Sušniku, oba iz Guštanja; drugi zvon (1030 kg) je posvečen sv. Florijanu, kumovala sta mu gospod in gospa Flora in Beno Kotnik pd. Lubas iz Podkrajja, ki sta zvon sama kupila; tretji zvon (670 kg) je posvečen Devici Mariji, kumovala sta mu gospod in gospa Liza in Anton Steharnik iz Tolstega vrha. Po končanem obredu je zapel domači pevski zbor priljubljeno pesem »Zvonikarjeva«, godba pa je zasvirala našo himno: »Lepa naša domovina«. Vse se je vršilo zunaj cerkve, nakar se je služila v cerkvi slovesna sv. maša. Zunan je pa začel poslovati tesarski mojster g. Fr. Kavc, ki je najprej po domači požarni brambi zaprl prostor za dviganje zvonov, potem pa odredil in vodil dviganje. Med zvoki godbe in grmenjem topičev se je pomikal zvon za zvonom, ves ovenčan, počasi višje in višje, dokler ni nazadnje izginil v zvonikovih linah. Ob 2. uri popoldne so zvonovi zazvonili. Prigodil se ni noben dogodljaj. — Farani guštanski so si s svojimi darovi postavili v zvonik trajen spomenik. Naj še omenim, da stanejo zvonovi, postavljeni v zvonik z vsemi pritisklinami vred 14 D 1 kg.

Novi zvonovi pri St. Janžu na Dravskem polju. Na Cvetno nedeljo dne 13. t. l. se nam bo izpolnila srčna želja: dobili bomo dva nova bronasta zvonca, ki jih bomo v soboto popoldne slovesno sprejeli. Večji, »Lurški zvon« tehtal 1400 kg, manjši 600 kg.

Naselitev navdušenega Slovenca pri Gornji Sv. Kungoti. Tukaj se je pretekli mesec nastanil in kupil bivšo posestvo in gostilno Vaupotič g. Francišek Jerman iz ugledne hiše Jermanove v Trbovljah. Gospod Jerman in njegova družina je za Gor. Sv. Kungoto velika pridobitev, ker so zavedni Slovenci ter strogo verskega katoliškega prepričanja. Blagumu soobčanu in njegovi gospej pa kliče mo iz srca: Dobro došli, take značajne, odločne može in zavedne katoličane občina silno potrebuje.

Dopis iz Ceršaka ob Muri. Ko sem bil zadnje dni peteklega tedna po opravkih v Mariboru, sem si kupil »Slovenca«. V tem listu berem, da so demokrati pod vodstvom znanega »freimaurerja« Pribičevića priskočili Pašiču na pomoč. Naši slovenski in hrvaški poslanci so Pašiča 24. marca vrgli. Vse je pričakovalo, da bo sedaj vendar enkrat konec krivične velikosrbske Pašičeve vlade in slabega gospodarstva. A glejte, kaj se je zgodilo? Našel se je izdajalec, ki je še pomagal Pašiču zopet do vlade. To je bil vodja zagriženih demokratov Pribičević. Ko sem to čital, sem izpljunil in vzkliknil: E, taki so! Mad nami ubogimi delavci in kmeti kričijo demokrati, kaki prijatelji naši so, a sedaj držijo »štango« tistemu, ki ga po celi državi proklinja vse, kar trpi. Iz »Slovenca« sem tudi povzel, da Pribičević združen s slovenskimi demokrati, kateri izdajajo »Jutro«, »Tabor« in »Domovino«. Pribičević, dr. Žerjav, dr. Kukovec, dr. Lipold, Spindler, to je eno. To so tisti, ki so nas zopet predal Miklavžu Pašiču. In cirberška preroka Ferik ter Hercog bi rada nas uboge delavce in posestnike dobila v te sramotne mreže. Nikoli! Mi ostanemo zvesti krščanski stranki, katero je tu vodil naš nepozabni Anton Hauc. — J. K.

Demokratje v St. Juriju na Pesnici. Sentjurčani nam poročajo, da sta na Marijin praznik k njim prinesla svojo blagovest dr. Koderman in Voglar. Zdelavala sta radikale in klerikalce kot pogubo države, pa nesrečneža še nista slutila, da so isti čas slovenski demokratje v Belgradu že ležali v objemu radikalov, a v boju proti radikalni korupciji pa so ostali ravno ti nesrečni klerikalci in poštenejši demokrati, nego so slovenski. Neki kmet, ki niti ni naš somišljenik, je baje govornikoma štrne popolnoma zmešal, tako da jih tudi slavni nadučitelj Robnik ni mogel več razvozljati. Najsijajnejše na celi komediji je bil menda le avto, s katerim sta se govornika vozila. Naši može — in teh je bila večina — so se na tihem muzali, ko so demokratje »kolonili« klerikalizem, kajti zadnja leta je tudi velika večina Sentjurčanov baje že spoznala, katera stran ka edino resno dela za blagor ljudstva in države. Tistim pa, ki še danes ne vedo, kateri stranki bi se pridružili

(taki ljudje se imenujejo menda »naprednjaki«), bi svetovali, naj se dajo zdravniško preiskati, za katero stranko bi bolj »taubali«, ali pa na kakem sejnu pobarajo kartenslagerco, ali pa slednjič — kar bi bilo ravno tako »napredno« — štejejo po svojih knofih: demokrat — samokrat — radikal — klerikal, toda, pozor, pri imenu »klerikal« treba vselej zamažati in pljuniti, drugače gorje!

Kaj pa z našo živino? Od St. Jurija na Pesnici se posamezni živinorejci obračajo do nas z vprašanjem, kako da je njihova občina izključena izmed onih, ki morejo živino čez Plavč naravnost v Nemško Avstrijo spravljati. Odgovarjamo jim, da morajo za vzrok vprašati pri svojem županstvu. Kakor je bilo že objavljeno, so naši poslanci za one občine, ki so se do njih obrnile, vse storili, da se je to dovoljenje doseglo, čeprav je na poročilo in predlog okrajnega živinozdravnika, velikega prijatelja samostojnežev, vlada prvotno to prošnjo odbila, češ, da je nepotrebno. Tudi nam se je čudno zdelo, da šentjurska občina ni bila zraven, a smo si mislili, da ali te ugodnosti ne potrebuje, ali pa se ji prostovoljno odreče — samo na ljubo samostojnemu gospodu živinozdravniku, da ne bi njega spravila v zadrego.

Umrla je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Nanika Kramberger v starosti 31 let. Pogreb blage pokojne se je vršil ob obilni udeležbi minulo soboto. Rajna je bila iz daleč znane, dobre in skoz in skoz krščanske rodbine Kramberger. Naniki svetila večna luč, rodbini Kramberger naše sožalje!

Vrlim ptujskim fantom. Vsa narava se prebujala iz trdega zimskega spanja, vse se je oživelilo, čas je tudi, da se mi ptujski fantje zbudimo iz dolgega vojnega in povojnega spanja. Kako smo bili poprej dobro organizirani. In sedaj? Povsod se razlega glas in klic: življenje, življenje! Obnova, obnova! In mi še vedno spimo? Ne, ne smemo! Fantje na noge, hura, na noge, vabi nas klic naše organizacije, pridružimo si ji vsi vrlji mladeniči! Obnoviti hočemo našega Orla, poživiti ga hočemo! — Zato, fantje v nedeljo, dne 6. marca t. l. po pozni maši v društveno sobo minoritskega samostana na orlovski občni zbor. Fantje na plan! — Več fantov!

Nepošteno roke na delu pri Veliki Nedelji. V noči dne 25. marca okrog enajste ure so hoteli do zdaj še neodkriti zločinci vlomiti v tukajšnje cerkev. Sreča je nanesla, da sta se dva tukajšnja orožnika ravno ob gori navedenem času vračala iz službe ter tako nevede prepodila vlomilce. Poškodovali so le vrata na moški strani. Na sumu je neki zloglasni Prejac, ki je tudi oropal cerkev pri Sv. Lenartu in se je dotični ravno imenovanec dne potikal tukaj okrog. Prejac ima na vesti več vlomov in je že dalje časa od oblasti zasledovan. Nastopa zelo predrzno ter se nenadoma pojavi zdaj tu zdaj tam. Tudi po vinskih kletah so začeli stikati neki, pa ne od države postavljeni financarji. V neki kleti so se zadovoljili s krompirjem, ker vina niso našli.

O čem govorijo v Zavrču? Pri nas se sučejo ter vrtijo javno pogovori vedno krog neobdobja šolnika Trohe in krog agrarne reforme. Završka agrarna reforma ni namreč čisto nič drugega, nego nekaka podružnica Samostojne stranke. Vsak najemnik ima cunjo »Kmetijski list«. Ako ga vprašaš: »Kedo ti je plačal časopis?« »Jaz sam ne«, ti bo odgovoril, »ampak naročnina za list se vračuna pri najemninah.« Neka stranka je pošiljala vselej »Kmetijski list« nazaj. O tej završitvi lista je obvestilo tajništvo Samostojne ekssolnika Troha. Ta je stranko pozval k sebi in jo nahrulil: »Ker pošiljate nazaj »Kmetijski list«, niste vredni dobrot agrarne reforme, ker se upirate podpirati stranko, ki deli zemljo!« Treba pa tudi pribiti, kako postopa ta naduti šolnik pri razdelitvi zemlje. Ubogi viničar, ki ima celo kopico otrok, ne dobi zemlje, čisto gotovo pa nobeden ne, ki ni Trohov pristaša. Zemljo dobivajo po večini dobro založeni slabostojni gruntarji. Ekssolnik Troha pa je pobasal v svojo malho kar en velik kos njive in dva travnika. A nima nič živine, ampak krma roma nekam na Hrvaško. Kakor je namreč skoz in skoz gnila ter pokvarjena Samostojna stranka, tako je krivična od njenih pristašev izpeljana agrarna reforma.

Zanimivosti iz Majšperga. Naš kraj se industrijalizira. Za novi premogokop se gradi sedaj elektrarna in ozkotirna železnica iz Pragerskega. Pri vsem tem delu pa so domačini potisnjeni popolnoma ob stran. Z gnevom in srdom gledamo, kako nam tuji delavci, Rusi, takorekoč izpred ust jemljejo košček kruha, ko imajo v svoji domovini dovolj dela in jela. Naši ljudje pa, zelo potrebni zasluzka, ker jim zemlja ne daje dovolj živčja, ne dobijo dela na domačih tleh. Rusko delavstvo nam je pokvarilo tudi vodo, tako, da je sedaj pet vasi tukajšnje občine brez pitne vode. Okrajno glavarstvo v Ptujju jim je dovolilo posluževati se te vode pod pogojem, da je ne skvarijo. Ker so to dovoljenje zlorabili, pričakujemo od okrajnega glavarstva, da nas zaščiti. V nedeljo, 30. marca se je vršil pri nas sestanek somišljenikov SLS. Izvolil se je novi odbor v katerem so naši najboljši može. Zdaj pa na delo za okrepitev naše organizacije! Edino z uresničenjem njenega programa pridemo k zboljšanju vsega našega gospodarstva. Saj vidimo pod lastnim pragom, da beograjski centralizem ne pozna drugo kot samega sebe. Za nas in naše potrebe ni in ne bo imel smisla. Avtonomija je naša rešitev in za to se bori Slovenska ljudska stranka.

Narodni poslanec Davorin Krajnc, ki si je pozimi zlomil nogo, je toliko okrevljal, da se je vrnil v Beograd. Hodi še sicer s težavo, a s pomočjo palice in tovarišev vendar prihaja v klub, da vrši svojo poslansko dolžnost.

Orel—Šoštanj. Med tem ko je večina mladine norala po predpustnih veselicah, se je naša orlovska mladež tiho in vztrajno vadila v svoji sicer skromni, a ljubi ji telovadnici. Sadove truda so pa pokazali Orli na Marijin praznik v lepo uspehi akademiji, ki se je vršila v hotelu »Union«. Poleg brezhibno izvajanih prostih vaj

članov, članic, nižjega in višjega fantovskega naraščaja ter gojenk in mladenk smo občudovali zlasti drzne skupine dvanajstih članov, pogumne nastope deklamatorjev, malih in velikih, ljubko pesmico naraščajskega zbora ter naravnost dovršeno petje zelo težkih skladb moškega zbora pod vodstvom g. organista Vinko Satlerja. Izredno navdušenje in priznanje je poleg korajžnega govora Orliča Zapuška izzval zlasti slavnostni govornik br. Josip Medved, ki je v svojem pesniško zasnovanem skoraj polurnem krasnem govoru na podlagi svojih vojaških izkušenj utemeljeval važnost in potrebo lepe orlovske organizacije. Akademijo je zaključil č. g. kaplan Pavel Gril, na čigar ramah je kakor vedno slonelo glavno breme priprav, z zahvalo vsem prijateljem šolstanijskega Orla ter povdaril da je današnja akademija nudila sliko samo enega dela celotnega orlovskega programa, ki gre veliko globlje in hoče vzgojiti res nov, boljši rod, ki ne bo iskal zabave samo po gostilnah in beznicah, katerih je pri nas toliko, da se človek niti obrniti ne more, da ne bi s te ali one mu udarilo na uho divje vpitje in razgrajanje. Naš Orel pa je pokazal, da je ostal zvest svojemu geslu — naprej in navzgor in mi mu k zadnjemu uspehu iskreno čestitamo. Bratje Orli, ne zmenite se za psovke in blato, s katerim vas obmetavajo zagrizeni nasprotniki — vi stojite previsoko nad njimi, da bi vas mogla njihova umazanost zadeti.

Spomini na rajnega zlatomašnika Cizeja in na njegovo sestro. Od šmartna pri Velenju poročajo. Pri nas smo pokopali blagega našega č. g. župnika in zlatomašnika Fr. Sal. Cizeja. Z njim smo izgubili dobrega dušnega pastirja, ki je zelo poštvalno pastiroval med nami nad 30 let. V svojih mlajših letih je bil med otroci zelo priljubljen katehet. Kar nas je bolj srednjih let, se z veseljem spominjamo, kako smo svojega kateheta ljubili in kako nas je s svojo mило besedo lepo učil in vzgajal. Do svoje zadnje bolezni nam je rajni gospod nedeljo za nedeljo tako lepo priprosto z zgovorno besedo oznanjeval božjo besedo. Pogosto nam je priporočal prejel sv. zakramentov in je vsakemu rad ustregel v spovednici. Rad je obiskoval tudi bolnike. Seve, radi visoke starosti in radi bolne noge ni mogel v hribe, toda, kamor je mogel, je rad pohitel k bolniku. Skratka: v njem smo imeli zelo dobrega dušnega pastirja. Pa tudi v drugih zadevah je bil naš najboljši zastopnik in svetovalec. Bil je v prejšnjih letih, ko se je nemčurstvo silno širilo po Šaleški dolini, eden glavnih stebrov slovenstva. Zato smo ga mnoga leta volili v okrajni zastop in v občinski zastop, bil je odbornik Kmetijske družbe, odposlanec okraja v odboru Južnoštajerske županije v Celju, vodil je izobraževalno delo med nami itd. Bil nam je tudi vzgled in svetovalec v umnem gospodarstvu, zlasti v sadjarstvu. Za vse njegove velike zasluge med nami ga je izvolila občina trg Velenje za svojega častnega občana. Zlasti ene poteze njegovega življenja, vsled katere smo ga vsi tako ljubili, ne bomo pozabili, namreč njegove prijaznosti in ljubeznivosti. Kakor se je znal rajni gospod lepo vesti tudi med najvišjo gospodo, ravno tako pa je prijazen, ljubezniv in postrežljiv bil tudi nasproti najpriprostejšemu človeku. Ni čuda, da smo zlato mašo rajnega gospoda župnika z največjim veseljem praznovali. Tedaj smo vsi tekmovali med seboj, stari in mladi, tržani in kmetje in delavci, da bi dobremu gospodu izkazali svojo vdanost in ljubezen. Tedaj smo vsi iz srca Boga prosili, da bi nam gospoda zlatomašnika ohranil še mnogo let. Res je bil do zadnjega še čudovito čil in krepak. Toda letos na Novega leta ga je bolezen nenadoma položila na bolniško postelj. Dva meseca smo se bali in upali, dokler ni v četrtek, dne 6. marca zvečer zvon žalostno zapel in nam naznanil, da gospoda župnika Cizeja ni več. In ko smo ga polagali v grob, se je v kljub skrajno slabemu vremenu zbrala prav vsa šmartinska župnija, so prihiteli premnogi iz sosednjih župnij in je prišlo 23 njegovih duhovnih sobratov izkazat mu zadnjo čast. Ko mu je škalski g. dekan govoril ginljivo v slovo, pač ni ostalo nobeno oko suho. Ko smo se pa poslavljali od njegovega groba, je šel od ust do ust glas: Tako dobrega gospoda bomo težko kedaj zopet dobili. Minulo je ravno teden dni od pogreba gospoda župnika, kar se raznese kakor blisk po župniji glas: Sestro rajnega gospoda, ki mu je ves čas njegovega župnikovanja med nami skrbno gospodinjala, je zadela kap. Po enotedenskem hudem trpljenju jo je pa smrt rešila nadaljnih muk. In na Marijin praznik se je zopet zbrala cela župnija na pokopališču, da smo jo položili v grob poleg njenega brata, in zopet se je skoro sleherno oko napolnilo s solzami. Saj rajna Pepca, kakor smo jo imenovali, je bila nad vse blaga žena in njena nenadna smrt nas je vse pretresla. Bila je globoko pobožna, ter je vsako nedeljo prejela sv. zakramente, vsak dan je pa posvetila s tem, da je bila pri sv. maši. Bila je marljiva, kakor mravlja in čeprav je bila stara že čez sedemdeset let, je nisi videl nikdar brez dela. Bila je tiha in skromna, kakor bi je ne bilo pri hiši. Župnijskim poslom je bila dobra mati, zato so tudi posli, ki so prišli v župnišče, tam tudi ostali. Bila je usmiljena do revežev in ni nobenega odpustila brez daru. Zato jo je pa tudi cela župnija kakor njenega gospoda brata spoštovala in ljubila. Zato jo je sedem duhovnikov in skoro toliko ljudstva spremili h grobu, kakor njenega brata. — Čudna so pota božje previdnosti. Skupaj sta skoro celo življenje živela, skupaj sedaj tudi počivata! — Vsi pa, ki smo se z žalostjo od Vaju ločili, Vama kličemo: Počivajta sedaj od vsega truda in da se kedaj zopet vidimo pred večnim Bogom!

Shod naše stranke v Šmarju pri Jelšah. Dne 25. marca smo imeli pri nas shod SLS pri g. Gradu. Govoril nam je g. dr. Ogrizek iz Celja. Dvorana je bila nabita zborovalcev. Med zborovanjem je napravil medklic

predsednik slabostjega odbora, pa skoraj bi bil zletel na prosto. Ko je nazadnje dobil besedo, se je začel jokaje repenčiti, a cela dvorana je enoglasno začela klicati: Dol z njim, slabostjonežev ne bomo poslušali! — Predsednik shoda Turk je dal na glasovanje, če se sme drug slabostjni tovariš nekaj povedati; vsi so odločno rekli: »Jok!« S tem sta bila slavna govornika gotova in z njima vred smo tudi slabostjno izročili dolgi večnosti. Izrekla se je popolna zaupnica Jugoslovanskemu klubu in z »živijo dr. Korošec« se je shod zaključil. — Gospodu dr. Ogrizeku lepa hvala in dobrodošel še večkrat!

Krajevnim odborom SLS smo poslali zadnji teden okrožnico. Prosimo, da v okrožnici naročeno natanko izvedete! Potem boste imeli v slučaju volitev prav lahko delo! Krajevne odbore SLS, katerim smo okrožnici priložili rumen opominski listek, prosimo, da tudi na tem listku naročeno takoj izvršijo! — Tajništvo SLS v Mariboru.

Slajnja vas pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Na gostiji Lukman—Lah v Slajnje vasi je bilo nabrano za Dijaško večerjo 146.50 D. Bog povrnil!

Prošnja. Okrajno sodišče v Murski Soboti kot varstvena oblast išče siroto Ottona Maitz iz Serdice, okoli 14 let starega, ki se nahaja od leta 1918 pri nekem posestniku na bivšem Spodnjem Štajerskem v oskrbi. Dotični, ki ima fanta v oskrbi, oziroma vsak, ki mu je kaj znano o njem, se prosí, da javi gori navedenemu sodišču, kje in pri kom se fant nahaja.

Četrta številka »Našega doma« prinaša uvodoma Fr. Žarnov članek: Naše kmetijstvo, ki je s svojimi statističnimi podatki velesanimim v poučen. — Savinja: Na svetovnem odru — pesem. Kakor je v 3. številki dr. A. Biserijanski napisal slavospev Prlekiji, tako nam tokrat Kartuzijan poda kaj lepo sliko: Iz konjskega okraja. — A. Bošte le nadaljuje irsko povest: Kralj moči. Opozarjamo še ponovno, da kdor želi imeti to zanimivo povest v celoti, naj naroči »Naš dom«, ker ustrezemo še sedaj lahko s prvimi številkami.

Za dijaško semenišče v Mariboru so poslali od Sv. Ruperta v Slov. goricah kot velikonočno pisanko 414 jajc in 5 kg masti ter klobas. Bog povrni vsem blagim darovalcem!

Na gostiji Prapotnik-Medik pri Veliki Nedelji so nabrali svatje 135 dinarjev za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Pristrčna hvala!

Dar. Rihard Tišler ter Josip in Marija Demšič, trgovci v Velenju, so darovali mesto venca na grob pokojnega veleč. g. župnika Fr. Cizeja za Dijaško kuhinjo v Mariboru 200 D. Pristrčna hvala.

Izkaz darov za Dijaško večerjo v mesecu marcu. — Dekleta župnije Sv. Jakob v Slov. goricah nabrala 600 dinarjev. — Pri poroki g. Lovro Kuhar—Marija Šičer-nik se je nabralo 255 D. Na gostiji Predikaka v Pletterjih in Mustafa v Zapečji vasi je vesela družba nabrala 221 dinarjev. — Na gostiji Makš Koser—Lizika Kocpek v Sp. Dupleku so gostje po licitaciji jagnjeta nabrali 200 dinarjev. Na gostiji Brunčič—Cvikl, Sv. Peter pod Mariborom so gostje nabrali 164.25 D. Na gostiji Wudler—Dvoršak, Sv. Jakob v Slov. gor., gostje 155 D. Posojilnica v Slatini mesto venca na grob svojega bivšega odličnega tajnika, g. bučkega župnika Jakoba Krajnc 150 dinarjev. Na gostiji Lukman—Lah, Slajnja vas, gostje nabrali 146.50 D. Na gostiji Fr. Erlih—Marija Majcen v Mezgovcih gostje darovali 125 D. Gospod špiritualni Vek. Skuhala 100 din. in enega kovača, skupaj 110 D. Občinski odborniki v Jarenini ob priložnosti občinskega računa nabrali 102.50 D. Na gostiji Lipša—Budja v Bunčanih nabrano 90 D. Gospod nadžupnik Fr. Korošec mesto venca na grob umrlega župnika Jakoba Krajnc v Bučah (med temi tri kovače) 60 D. Na pogrebu Franca Laufer in njegove tašče Lize Bezjak pri Sv. Rupertu v Slov. goricah nabral Ivan Vrljič 50.50 D. Franc in Terezija Ogrizek v Rog. Slatini mesto venca na grob umrlega župnika Jakoba Krajnc 50 D. Na posvetitvi družine Eilec v Ihovi 43.50 D. Pri enaki posvetitvi Lovro Maričnik na Benedičkem vrhu 35 D. Župnik Josip Weixl, župnik pri Sv. Križu na Murskem polju kot kruh sv. Antona za Dijaško večerjo 25 D. Štefan Rojnik, višji rač. svetnik v pok., Rogatec 20 D. Iz »Glasnika« kruh sv. Antona 15 D. Po enega kovača so darovali razun že navedenih: Angela Korber, Orova vas, župnik Jodl, nekdo iz Zavreč, župnik A. Šebat, Mara Pohar, Maribor in župnik Fr. Gomilšek, skupaj 60 D. — Blagajnik Dijaške večerje se v imenu dijakov pristrčno zahvaljuje za vse sprejete darove in še z naprej prav rad sprejema za svoj sklad zaostale kovače. Opozarja pa zopet, da ste Dijaška večerja in Dijaška kuhinja dve ločeni ustanovi, ako tudi so obeh skoz in skoz isti dijaki deležni. — Le za prvo, to je Dijaško večerjo je blagajništvo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Priporoča se še naprej odbor Dijaške večerje.

Zakon o volilnih imenikih in Zakon o občinskih volitvah se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Krasne razglednice za Velikonoč se dobijo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Bogati bi hoteli postati vsi, ali varčevati o pravem času in na pravem mestu, to zna malokdo. Napačno varčevanje, pravzaprav razsipavanje denarje, je kupovanje slabega blaga, posebno, če gre za blago, ki se vsak dan uporablja ter se mora često prati. Našim čitateljem, ki potrebujejo tkanine, šifon, izgotovljeno perilo, obleke, pletenine itd., priporočamo, da se z zaupanjem obrnejo na najstarejšo trgovsko hišo, ki je na najboljšem glasu, na trdko R. Miklauc, Ljubljana 371, kjer lahko dobe v vseh zaželenih količinah in cenah izgotovljeno perilo in obleke, ali pa po meri izdelane v lastnih delavnicah.

Kar v potrebuje, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošilj-

ka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Blaz-trg št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znaná trdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguran, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik trdkne H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

Zgodba o nevidnem človeku. V »Straži« je izhajal skozi mesece podlistek pod zaglavjem »Zgodba o nevidnem človeku.« Zgodba je v zelo lepi slovenščini in prevedena iz angleščine in je po svoji vsebini zelo zanimiva naše naročnike in čitatelje. Tiskarna si je sedaj preskrbela ponatis te mične zgodbe in je izšla že tudi knjiga, ki se dobi za 7 dinarjev v prodajalni Cirilove tiskarne. Knjigo zelo toplo priporočamo vsem bralnim družtvom.

LEPOTA? SVEZOST? MLADOST? Priljubljena vnanjščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionelnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza lilijno mило lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 40 dinarjev) in 10% doplatka, in drugi Elza-preparati kakor Elza svet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda i. t. d. Adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Blaz-trg št. 341, Hrvatsko.

II.

Ko z milom gresta tja po poti,
tri »čunke« prišle so nasproti
in z milom »Zlatorog« sta brata
oprala pujske vsega blata.

(Nadaljevanje sledi).

Gospodarstvo.

ITALIJANSKO VINO SE NE BO UVAŽALO V NAŠE KRAJE.

Poslanec Žebot piše iz Beograda:

Pisali ste mi, naj Vam točno pojasnim, kaj je z uvozom vina iz Italije v naše kraje. V »Slov. Gospodarju« ste nedavno objavili vest, da uvoza tega vina ne bo. Da se o stvari natanko poučim, sem posevil včeraj generalnega direktorja carine g. Vaso Dimitrijeviča. Vprašal sem ga: »G. direktor! Prosim Vas, objasnite mi, ali so resnične vesti, da bodo zastopniki Jugoslavije pri trgovinsko-carinskih pogajanjih dovolili Italiji uvoz vina v naše kraje?« Odgovoril mi je: »G. poslanec! Bodite prepričani, da naši zastopniki ne bodo popustili. Imajo strogo naročilo, da se glede carine na italijansko vino morajo držati navodila: Na italijansko vino ostane tako visoka carina, da bo vsak uvoz tega vina popolnoma nemogoč. V tem oziru imajo naši zastopniki stroga naročila in ne smejo prav nič popustiti. Raje pustimo, da se pogajanja razbijejo, nego bi pripustili uvažati le en liter vina iz Italije. Zastopnik iz Slovenije, ki ga je imenovala vlada na zahtevo Jugoslov. kluba, Vam lahko vse to potrdi. Mi vsi vemo, da bi bilo vinogradništvo v Jugoslaviji ubito, če bi se na italijansko vino naložila nizka carina. Zategadelj bodite brez skrbi!« Prijazni mož mi je to povedal tako iskreno, da sem prepričan o resničnosti njegovih besed.

Shod planinarjev. Iz Mozirja poročajo: Pri nas se je vršil shod planinarjev iz: celjskega, slovenjgraškega, mariborskega in konjskega okraja. Udeležba je bila res veličastna. Nad 400 udeležencev je z velikim zanimanjem poslušalo izvajanja g. agrarnega komisarja Spiller Moys. Govorili so nadalje še dr. Stefančič o agrarni reformi, g. Zidanšek in Ružič o gozdarstvu. Ob 2. uri popoldne je bil ta velevažen shod zaključen. Ko bi se naši ljudje res tudi zavedali, koliko narodnega bogastva počiva zakopanega v zanemarjenih naših planinah. Osobito velja ta očitek kmetom na Kozjaku, kar je pri glasovanju še prav posebno povdarjal predsednik Dobrn-ske pašniške zadrage.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjskem sejmu dne 28. marca 1924 se je pripeljalo 161 svinj in 3 koze, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 225—250 D, 7—9 tednov stari 275—300, 3—4 mesce stari 650—700, 5—7 mescev stari 1050—1300, 8—10 mescev stari 1625—1700, 1 leto stari 1750—1875, 1 kg žive teže 17.50—20.—, 1 kg mrtve teže 22.50—27.50, koze komad 200—300.

ŽITNI TRG.

Čvrst položaj dinarja na mednarodnem denarnem trgu še ne kaže nikakega vpliva na naših žitnih tržiščih. Proizvajalci še vedno preveč zahtevajo, nego je konzum.

amozen plačati, pa je radi tega tudi promet izredno majhen. Za izvoz se prodaja samo kruzna, ki notira na Dunaju 131 čeških kron, kar odgovarja pri nas ceni 250—260 din. za 100 kg, postavljeno na vagon. Na Dunaj je prispela večja količina rumunske kruzne, ki je nekoliko cenejša od naše, toda slabše kakovosti. Na ceno kruzne pri nas bo gotovo vplivala iz Bolgarije prispela kruzna, katere pričakujejo te dni v Beogradu v veliki količini. Vlada namerava od Bolgarije kot reparacije dobavljeno kruzno razprodati v pasivnih krajih v Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, Črnigori itd. po znižani ceni, kar bo sigurno znatno vplivalo na ceno naše kruzne. — Iz Slovenije se izvažajo samo krompir in sicer v Grčijo in še v večji meri v Francijo. Slovenski izvozniki krompirja so se združili v poseben konzorcij, ki je otvoril svojo podružnico v Strassburgu na Francoskem ter tam direktno prodajajo izvoženo blago. Cena krompirja polagoma raste, ker se v Sloveniji pojavili grški kupci, ki kupujejo krompir direktno od kmetov. Cene so bile te dni na žitnem trgu sledeče:

Moko je dovolj na ponudbi po 525—530 din. za 100 kg (nularica).

Pšenica se prodaja samo v Bački po 320—330 din.; dovoz na tržišče je bil neznaten.

Koruzna je obdržala čvrsto ceno edino v Bački, odkoder je najbližja pot za izvoz na Dunaj, ker se izvažajo preko Subotice čez Madžarsko do Avstrije. Tu se prodaja po 250—260 dinarjev, dočim se v Sremu in drugod dobi po 245—250 din.

Ječmen se nekoliko izvažajo za inozemske pivovarne. V Bački ga prodajajo po 330 din.

Oves je ostal v ceni čvrst. V Bački 245 din., v Slavoniji 260—270 din., v Bosni 255 din., v Zagrebu 280—285 din.

Pišol 100 kg 550—700 din.

Krompir se izvažajo samo iz Slovenije. Cena za 100 kg boljšega krompirja 150—155 din.

Zamenjava starih kovačev, to je bankovcev po 10 D se nadaljuje pri Narodni banki v Beogradu. Na številna vprašanja nam javljajo naši poslanci iz Beograda, da so poslanci pripravljeni posredovati, da se bankovci zamenjajo. Krajevne organizacije SLS naj zberejo zaostale bankovce in jih skupno pošljejo na naslov svojega poslanca v Beograd. Zamenjava traja do 1. junija 1924. Stari bankovci po 20 dinarjev pa so popolnoma neveljavni.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 80 dinarjev. 100 francoskih frankov stane 440 dinarjev, za 100 avstrijskih kron je plačati 11 para, za 100 češkoslovaških kron 238 dinarjev, in za 100 laških lir 350 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.10 centima.

Moč-

no, lepo in poceni

sukno

in kamgarn, blečevino, cefir, tiskanino (druk) platno, voleno blago in vse manufakturno robo kupite edino v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča. Zaloga velika. Trgovci engros cene. Cenik zastoj.

ZOBJE

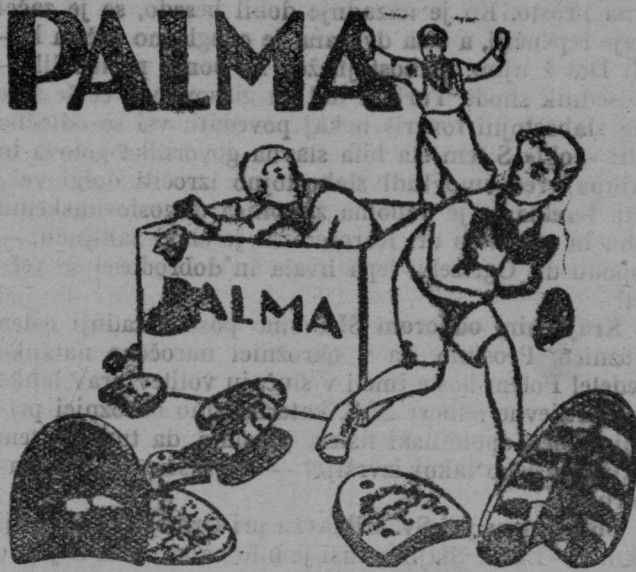
umetni v kaučuku ali zlatu, zobje na vijake, zlate kape in mostike, popravila, ceno; zelo solidna in takojšnja izvršitev zagamčena. Ustmeno vprašati pri N. Močilnička, žena zdravnika v St. Jurju ob juž. žel. Istotam: ruvanje zob brez bolečin, zalivanje zob (plombe) od najcenejših priprostih do najfinejših. 102

Zaloga poljedelskih strojev

Ferdinand Smola, Sv. Jurij ob j. ž.

Okopalniki z 5, 7 in 9 noži

mlatilnice, slamoreznice, gepli, plugi, brane l. t. d.

kaučuk Pete in kaučuk podplate

nosijo deca in odrasli, ker so ti trajni, ceni in se ugodno nosijo.

Slavno p. n. občinstvo se opozarja, da upravnništvo odgovarja v oglasnih zadevah samo takrat, ako je priložena poština za odgovor. Vsa pisma brez poštine gredo v koš brez odgovora.

MALA OZNANILA.

Enoletno deklico, brez staršev odda Jožef Pečar, Barje, Prihova, p. Konjice. 441

Mlad trgovski pomočnik v špecerijski in mešani trgovini popolnoma strokovno izvežban, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme. Naslov v upravnistvu. 423

Služkinjo, izvežbano v hišnih poslih, pošteno in snažno, nemščine zmožno, z daljšimi spricvali sprejme uradnika rodbina takoj. Ponudbe sprejema uprava Slov. Gospodarja v Mariboru pod Vojnjo povrtna. 442

Uprava ljubljanske škofije, Marijngrad p. Mozirje rabi drvarjev več partij in plača za sekanje brez spravila od kub. metra po 20 D. Za spravilo bi se dogovorili po izvršeni sečnji. — Ponudbe je poslati direktno na upravo. Skupaj bi rabil ca 100 drvarjev. 365 4-1

Učenca sprejme takoj Kučanda Florijan, vrvar, Sv. Jurij ob juž. žel. Istotam se sprejme vsaka množina prediva v delo. 369 1-3

Kuharica za uradnike se sprejme. Spricvala in mezdna zahteva se pošlje na Marija grofica zu Eltz, Vukovar, Slavonija. 351 6-1

Mlin v najem vzajem bodisi umetni ali navadni. Cenjene ponudbe s pogoji na Franc Kajnič, Vitomarci, p. Sv. Andraž v Slov. gor. 439

Na prodaj je malo posestvo pri Rušah v dobrem stanu. — Hiša nanovo zidana z verando in obokano kletjo, tik velike ceste, primerna tudi za trgovino. Naslov v upravnistvu. 420 3-1

Proda se lepa hiša z dvojnim stanovanjem in gospodarskim poslopjem, travnik in dve nji. vi. Alojzija Kračun, gostilničarka, Loče pri Poljčanah. 419

Kupim malo posestvo v večji vasi blizu cerkve v bližini Maribora ali Celja. Angela Vouk, Pragersko. 432

Proda se posestvo, 47 oralo zemljišča: njive, travniki in gozdi s sadonosnikom; zelo dobra, rodovitna zemlja s hišo, gospodarskim poslopjem itd. in z inventarjem. Natančneje se izve pri Egidiju Orozel, sluga Posojilnice v Celju, Narodni dom. 435 2-1

Pri Sv. Miklavžu, postaja Rimske Toplice se odda v najem ali prodaja posestvo: sadonosniki, njive, gozd, lahko se redi 8—10 glav živine. Pojasnila v šoli Sv. Miklavž, pošta Laško. 431 3-1

Mlin na prodaj z tri orali zemlje, na stalni vodi; cena po dogovoru. Kje, pove upravnistvo. 428 2-1

Opekarna z okroglo pečjo v Podravini na Hrvaškem, z vsem orodjem in 6 orali zemlje se prodaja. Posesnik Blaž Stimec, Sigetec, p. Drnje, Hrvaško. 425 3-1

Proda se lepo posestvo pri Pragerskem, 4 orale zemlje: hiša, sadonosnik, njiva in dva orala gozda. Cena 240.000 K, brez gozda veliko cenejša. — Alojzij Luršak, Pragersko. 415 2-1

Na prodaj posestvo sredi vasi z lepo zidano hišo, zidanim gospodarskim poslopjem, vse v najboljšem stanu, povsod električna razsvetljava, po ugodni ceni takoj. Naslov pove uprava. 348

Tri orale lesa nekaj že posekanega, v bližini Sv. Lenarta v Slov. gor. se ugodno prodaja. Pojasnila daje: Oglasni zavod Franc Vršič, Maribor Slomškov trg 16. 384 3-1

Proda se hiša z enim oralom zemlje, kozolec, klet, hlev, v prijaznem solnčnem kraju, v trgu Vransko, 5 minut od drž. ceste. Pripravna za obrtnika. Cena 60.000 D. Naslov: Jakob Medvešek, Vransko pri Celju. 412 2-1

Prodaj ali dam v najem takoj hišo z gospodarskim poslopjem, gostilno, trafiko, trgovino, hlevom, skladiščem ter inventarjem. Zraven trije vrti, velika njiva in sadonosnik. Hiša je tik farne cerkve. Stanovanje takoj na razpolago. Pojasnila daje N. Pustinek, Sevnica ob Savi. 411 3-1

Dve posevsti pri St. Ilju v Sl. goricih z živino in premično se prodajata. Eno obsega 28 oralo, drugo 20 oralo. — Kršnica 15. 391 3-1

Cepljene trte na Rip. portalis: žlahtina, veliki rizling, beli ranfol, tronta, prva vrsta 1 komad po 7 kron, prodaja: Franc Brunčič na Kukovi, p. Juršinci, Ptuj. 430 6-1

Vinogradniki, pozor! Mnogoletni tršničar, imam se nekaj tisoč divjakov korenjakov od Rip. portalis in nad 10.000 komadov Noah — bela šmarnica v tršnici, ki sama rodi sila imenitno in katere ni treba skropiti in je za vsako zemljo, tudi brez rigoliranja velja saditi. Cene po dogovoru. — Prosi se znamke za odgovor. Matevž Strašek, posestnik in tršničar, Sv. Ema, Nezbiše, p. Pristava, Jugoslavija. 440 2-1

Imam cepljene trte najboljših vrst na podlagi Riparia portalis. Cena I. vrste 2 D, II. vrste 1 D, korenjaki 50 para. Stebih Lovrenc, Dragovič, p. Juršinci pri Ptuj. 366 1-3

Cepljene trte imamo, kakor vsak leto večjo množino, vseh najboljših vrst, na podlagi Rip. portalis in križankah po dn. cenah. Trte so dobro zaraščene in vkoreninjene. Prodajam tudi več tisoč korenjakov R. pert., Götthe 9 in samorodnic. Oglasiti se je pri posestniku Franc Horvat, Mostje, pošta Juršinci pri Ptuj. 197

Cepljeno trsje, vseh boljših vrst, na priporočljivih podlagah, vkoreninjene divjaki in šmarnica. Cena po dogovoru. Znamke za odgovor. Anton Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 173

Vinogradniki, pozor! Na snhu cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjene divjak Riparia portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pisмено pri Francu Šlodnjaku, tršničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najnižji ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Dobijo se še krasna drevesca vrst: bobovec, mošavci in kanadka, I. vrste po 20, II. po 15 din., leko postaja Velenje. Drevesnica Gradišnik, St. Janž, Velenje.

Sadno drevje najboljših vrst, vrtnice visoke, nizke in plezalk, maline, ribez, kosmulje, jagode, krasno cvetoče, divitre itd. oddaja Miha Podlogar, drevesničar in vrtnar v Dobrni pri Celju. 413

Hranilnica in posejilnica Sv. Anton v Sl. g.

naznanja, da ima svoj

redni občni zbor

dne 21. aprila 1924, ob treh popoldne v posejilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Potrditev letnega računa 1923.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bi bilo zadostno število udov navzočih, se vrši občni zbor eno uro pozneje v istim sporedom pri vsakem številu navzočih.

Načelstvo.

Manufakturo,

špecerijo

in drugo

kupite najceneje in Vam je na razpolago bogata izbira v manufakturi, velika zaloga svilenih robcev, kakor za Veliko noč imam najfinejšo moko, rozine, barvo za jajca, aploh, kar se vse potrebuje, po najnižjih cenah. Postrežba točna, solidna in poštena. — Se priporoča:

TRGOVINA

IVAN SEVER,

VELENJE.

Somišljeniki inserirajte!

Deset vagonov zdravega jedilnega krompirja kupim. — Plačam 130 D za 100 kg franko vagon nakladalna postaja. Dobava do 20. aprila 1924. — Takojšnje ponudbe prosim poslati na upravo Slov. Gospodarja pod krompir. 438

Pozor! Prodaja obuvala (ročno delo). Naročila po meri iz najboljšega materiala po najnižjih cenah v treh dneh. Fr. Neubauer, čevljar v gornji Gosposki ulici 33, Maribor. 426

Mleko kupi in išče nabiralce mleka za celoletno dobavo proti dobremu plačilu, plača tudi vnaprej mlekarja Kos, Maribor, Jenkova ulica 6. 422

Več enovprečnih vozov, linicer, mesarski, plato- in tovorni vozovi se po ceni prodajo. Cilenšek, Krčevina 128. 418

Stavbne okraske iz mavca, cementa in umetnega kamna izdeluje Alojz Kocijančič, kipar v Mariboru, Mlinska ulica 17. 433

Prihraniš najmanj 20 odstot. denarja, če kupiš deske, late, tesan les, apno, cement, cementne izdelke, pripravne za studente, železo, pleh, žičnike itd., le pri domačinu V. Bratina, Križevci pri Ljutomeru. 407 1-3

Hromatična klavir harmonika, malo rabljena, firme Cechner, pripravna za šramel kvartet, na katero se lahko priuči z malo vaj vsak igralec klavirja — je na prodaj po nizki ceni pri Jankotu Čirihu, p. St. Jernej — Dolenjsko. 404 2-1

Brusimo brive, škarje, nože itd. Električna brusarna v Celju, Prešernova ulica 19 (v brivnici Koštomaj). 379 4-1

Velika izbira sukna za žene in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. 94 10-1

Zanesljiva in preizkušena

semena

zalenjadna in cvetlična dobi te kot vsako spomlad v vrtnariji Iv. Jemec, Razlagova ulica 11; na stojnici na Glavnem trgu. 310 5-1

Ti Joško! Ako me imaš kaj rad, potem boš mi gotovo kupil knjigo »Babilonska uganka«. Dobi se v vseh knjigarnah.

Tako je! So bogataši, ko nič jim ne manjka, kakor samo knjiga »Babilonska uganka«. — Dobi se v vseh knjigarnah.

ZVONOLIVARNA
ZVONOGLAS
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ST. 74
HITRA POSTREŽBA,
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

ZVONOGLAS

OKUSNO
IZDELANI
BRONASTI
ZVONOVI—
HARMONIČNO
AKORDIČNI
TRAJNI
GLASOVI

„Ah! te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine.

Drgnenje s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jača mišičevje in živce! Deluje antiseptično in osvežujoče! Prežene nahod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši, kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

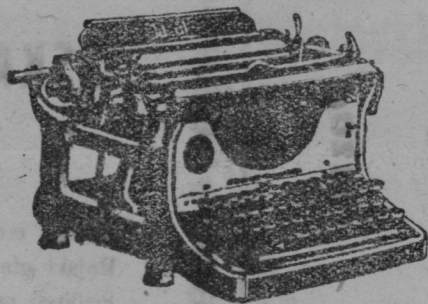
TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUSALI!

V vseh dotičnih poslovnicaht zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino, če se pošlje denar naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnati ali 4 specialne steklenice 85 dinarjev
24 dvojnati ali 8 specialnih steklenic 151 dinarjev
36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 5 dinarjev; Glycerin 4.80 dinarjev in 18 dinarjev; Lysol, Lysoform 25 dinarjev; Kineški čaj od 2 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebejo računa.

Na te cene se računa sedaj še 10% doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Najboljše pisalne stroje

dobavi tudi na mesečne obroke proti jamstvu

THE REX CO.,

Predal 76. LJUBLJANA. Predal 76.

Zahtevajte prospekt in ponudbe!

KUPUJTE

Vaše potrebščine novodošlega spomladnega in poletnega blaga vseh vrst pri znani domači trgovini

Jožef Farkaš,
Sv. Jurij ob Ščavnici.

Priporoča poljska in vrtna semena, pristno deteljno seme in najboljše Weickerske motike.

Kupuje jajca, maslo, puter, fižol po najvišjih dnevnih cenah. 380 3—1

JETIKA.

Zdravnik za pijušne bolnike dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lekarni Marija Pomagaj. Mladost njegove tri knjige o jetih.

Najfinjšo cepilno smolo

v dozah po eno osminko in en četrt kg in

Arborin

sredstvo za zatiranje sadnih škodljivcev, — razpošilja

Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

RAZGLAS.

Podpisano županstvo naznanja, da se bode živinski in kramarski sejem, kateri bi se imel vršiti 20. aprila vršil 17. aprila v St. Ilju pod Turjakom.

Občinski urad St. Ilj p. Turjakom, 29. marca 1924.

Za župana:

427

Franjo Zohar, obč. tajnik.

2—1

Umetna gnojila za vrtove, njive in travnike modra galica zajamčena 98-99 odstot. preizkušena žveplo navadno in dvojno ventilirano gumi za cepljenje in rafija.

Germisan — sredstvo za razkuževanje žita po najnižjih dnevnih cenah na zalogi pri

Anton Tonejc,

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 35.

Poizkusi z umetnimi gnojili se izvrše brezplačno.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine hale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

r. z. z. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v

Ljubljani v hiši „Vzajemne posejilnice“

na Miklošičevi cesti, poleg »Uniona.«

Podružnica se nahaja pa v hiši »Gospodarske zveze« na Dunajski cesti št. 29. 125 20—1

Cene zelo zmernel

Zadružno podjetje!

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjige

„Cirilove knjižnice“ Dosedaj izšlo 7 knjig.

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Lajtersberška opekarna pri Mariboru

proda takoj in celo po ceni radi pomanjkanja prostorov večjo množino opeke za zid, streho (biber), zarezne in prešane opeke I. in II. vrste na solidne odjemalce. Pisarne ugodnosti po dogovoru. 385

Prvovrstni angleški in ostravski plinski koks

za kovaške svrhe ter industrijo dobavi na debelo in na drobno po najnižjih cenah

Mariborska mestna plinarna.

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Najnižje cene
za lepo in
: dobro :
blago.

Potrebuje li sukno za moške in ženske obleke, hlače vino za delavce, blago iz bombaževine, barhent za pranje, tkanine, perilo za pranje, sukno za pranje, srajce, hlače, predpasnike, žepne robce, posteljno perilo, obrišalce, odeje, koce, pletenine, moške in ženske nogavice, jopice, izgotovljeno žensko, moško in otroško perilo, perilo (Jäger) in vsakovrstne druge obleke, potem pošljite dva dinarja za poštnino in zahtevajte, da se vam pošlje nov cenik; v slučaju, da hočete naročiti večjo količino blaga, pa hočete preje videti vzorce, pošljite za iste 10 D in pišite točno vse potrebno, da se vam lahko pošljejo odgovarjajoči vzorci. — Naši cenjeni čitatelji dobijo specialno ponudbo ter bodo dobro postreženi, če se obrnejo z zaupanjem na

R. Miklauc

Ljubljana br. 371.

Tvrda nudi samo dobro blago!

APNO

iz Zagorja, sveže in zmiraj v zalogi. Portland- in Roman-cement, gips, strešna lepenka, nosilci (traverze), okovi za stavbe in vse druge predmete in vsa železnina se kupi najceneje in po tovarniških cenah v staroznani in največji trgovini te stroke:

Veletrgovina z železnino in gradivnim materijalom

I. Andraschitz

Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

Trgovina stekla in porcelana IVAN KOVAČIČ

Koroška c. 10. **MARIBOR.** Telefon št. 433.

Nasproti Cirilove tiskarne (poprej v Radgoni).

Velika zaloga vsakovrstnih šip za okna, ogledala, opvirje, podobe, svetilke, raznovrstna posoda za gostilničarje, kakor tudi za domačo rabo, vse po najnižji ceni.

Steklarska dela.

Prvovrstno blago. — Točna in solidna postrežba.

Edina slovenska tvrdka te stroke v Mariboru.

Poskusite in prepričajte se!

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEN

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica)
12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Velika noč

je popolna, ako imate med zegno lepe piruhe. Iste si napravite le, ako kupite do sledno

: Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago kakor: kretone, družko tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, svilene rute ter vse druge potrebščine pri tvrdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenija

TOMAŽOVA ŽLINDRA

Ia kakovosti po najugodnejših cenah se vedno dobiva pri D. Rakusch, Celje. 320

Kdor zida ali popravlja hišo,

kupi po najnižji ceni

nosilce (traverze), žičnike (žreblje) cement, strešne lepenke itd. kakor vsake vrste železnine pri

IVAN KORAŽIJA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 42. — Meljska cesta 1.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Na drobno!

Na debelo!

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Veletrgovina stekla porcelana itd. itd.

M. RAUCH,

Celje - Prešernova ulica 4 - Celje

priporoča svojo velikansko zalogo stekla in porcelana iz največjih čeških tvornic, kakor skodelic, krožnikov, steklenic, kozarcev, cvetličnih vaz, svetilk itd. Popolna oprema za gostilne in hotele! Ogromna zaloga svetih slik, soh, kipov! Umetno in stavbeno steklarstvo. Razpošiljanje šip ter raznih ogledal za umivalne mize itd. 267 Trgovci engros cene! 6-1

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

(Hotel »Pri belem volu«)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924 od **7%** do **10%**, oziroma po dogovoru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojih.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Češčena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D, (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.